

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට දේශීය සහ විදේශීය කම්පනවලට සාර්ථකව මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව පෙන්වුම් කරමින් 2014 වසරේදී මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.) 2013 වසරේදී වාර්තා වූ සියයට 7.2 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සියයට 7.4 කින් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, පෙර වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 3,280 ක් වූ ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි. 2014 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 3,625 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. සමස්ත ඉල්ලුම සඳහා විශාලතම දායකත්වය ලබා දෙන දේශීය පරිභෝජන වියදම් වසර තුළ දී ආර්ථික වර්ධනයට වැඩි දායකත්වයක් ලබාදුන් අතර, විශේෂයෙන් ඉදිකිරීම් සඳහා වූ ආයෝජන ද ආර්ථික වර්ධනය සඳහා හේතු විය. නිෂ්පාදන අංශයෙන් සලකා බලන කල, කර්මාන්ත හා සේවා අංශවල යහපත් ක්‍රියාකාරිත්වය අඛණ්ඩව සිදු වූ අතර වසර තුළ දී පැවති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය දුබල විය. අඛණ්ඩව හය වන වසරටත් උද්ධමනය තනි අංකයක මට්ටමේ පවත්වා ගනිමින් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සහ වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය 2013 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ පිළිවෙලින් සියයට 4.7 සහ සියයට 6.9 සමඟ සසඳන විට, 2014 වසර අවසානයේ දී පිළිවෙලින් සියයට 2.1 ක් සහ සියයට 3.3 ක් දක්වා අඩු විය. විවක්ෂණශීලී මුදල් ප්‍රතිපත්තිය මෙන් ම වසරේ දෙවන භාගයේ දී ගෝලීය භාණ්ඩ මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම වසර තුළ දී උද්ධමනය අඩු තනි අංකයක් දක්වා පහළ යෑමට ඉවහල් විය. සාපේක්ෂව ලිහිල් වූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පැවතියද, විශේෂයෙන්ම වසරේ පළමු මාස හත තුළ දී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ රත්‍රන් මිල ගණන් අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රන් උකස් අත්තිකාරම් පහළ

යෑම හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශය ලබාගත් ණය වර්ධනය සීමා විය. උද්ධමනය මත ඉල්ලුමෙන් ඇතිවන පීඩනයක් නොමැති තත්ත්වයක් හමුවේ, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, බැංකු අංශය මගින් ණය ලබා දීම තවදුරටත් උනන්දු කිරීම සඳහා පහසුකම් සලසන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙම පියවර සමඟම අස්ථාවර ගෝලීය තත්ත්වය විදේශිකයන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදු කළ ඇතැම් ආයෝජන පිටතට ගලා යෑමටත් ආනයන දිරිගැන්වීමටත් බල පෑ අතර, මෙය වසර අවසානය වන විට ආර්ථිකයේ බාහිර අංශය සහ විනිමය අනුපාතික මත පීඩනයක් ඇති කරන ලදී. සමස්තයක් ලෙස, වසර තුළ දී ගෙවුම් ශේෂයේ වෙළඳ හිඟය (නාමික) වර්ධනය වුවද සේවා අපනයන වෙළඳාම සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගෙන් ලද ප්‍රේෂණ, ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු කිරීමට උපකාරී විය. මේ සමඟම, වෙනත් මූල්‍ය ලැබීම් ගෙවුම් තුලනය ශක්තිමත් කිරීමට උපකාරී වූ අතර, ඒ හේතුවෙන් දළ නිල විදේශ සංචිත වර්ධනය විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ සහ විදේශිකයන්ගෙන් ආයෝජන ලෙස අඛණ්ඩව ලැබුණු අරමුදල්, ජාතික ඉතුරුම් ඉහළ නැංවීම සඳහා රුකුලක් වූ අතර එය ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය අඩු කර ගැනීමට දායක විය. මේ අතර, රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය තුළ, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි රජයේ කැපවීම හමුවේ වුවද, මූලික වශයෙන් රාජ්‍ය ආදායම් රැස්කිරීම අඩු වීම හේතුවෙන් සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 5.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 6.0 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ද.දේ.නි.යේ නාමික වර්ධනයෙහි ප්‍රතිලාභ ලබමින් මධ්‍යම රජයේ ණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ

1.1 සංඛ්‍යා සටහන

සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය (2010-2014)

දර්ශකය	ඒකකය	2010	2011	2012	2013 (අ)	2014 (ආ)
මූර්ත අංශය සහ උද්ධමනය						
මූර්ත ද.දේ.නි. වර්ධනය	සියයට	8.0	8.2	6.3	7.2	7.4
වෙළඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි.	රුපියල් බිලියන	5,604	6,543	7,579	8,674	9,785
ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි	එ.ජ.ඩොලර්	2,397	2,836	2,922	3,280	3,625
වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමන අනුපාතිකය	සියයට	6.2	6.7	7.6	6.9	3.3
විදේශීය අංශය						
වෙළඳ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-9.7	-16.4	-15.9	-11.3	-11.1
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-2.2	-7.8	-6.7	-3.8	-2.7
සමස්ත ශේෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	921	-1,059	151	985	1,369
විදේශීය නිල සංචිත	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	7,196	6,749	7,106	7,495	8,208
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය						
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-2.1	-1.1	-1.0	-0.8	-1.3
සමස්ත අය වැය ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-8.0	-6.9	-6.5	-5.9	-6.0
මධ්‍යම රජයේ ණය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	81.9	78.5	79.2	78.3	75.5
මුදල් අංශය (අ)						
පුළුල් මුදල් වර්ධනය (M ₂)	සියයට	15.8	19.1	17.6	16.7	13.4
පෞද්ගලික අංශයට ණය දීමිඵල වර්ධනය (M ₂)	සියයට	24.9	34.5	17.6	7.5	8.8

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) වසර අවසානයේ ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
මුදල් අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සියයට 78.3 සිට 2014 වසර අවසානයේ දී සියයට 75.5 ක් දක්වා අඩු විය. මූල්‍ය අංශය පිළිබඳව සලකා බලන කල, ශක්තිමත් කරන ලද නියාමන සහ අධීක්ෂණ රාමුව, අවදානම් කළමනාකරණ හැකියාවන් වැඩිදියුණු කළ අතර අවදානම් අවම කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂණයක් පවත්වා ගැනීම හේතුවෙන් වසර පුරා මූල්‍ය ආයතනවල මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය යහපත් මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකි විය.

යෝග්‍ය ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම ඇතිව ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් ලෙස උසස්වීම අපේක්ෂා කරන අතර මැදි කාලයේ දී ඉහළ හිතකර ආර්ථික වර්ධනයක් හා අඩු උද්ධමනයක් තිරසාර ලෙස පවත්වා ගැනීමට ද අපේක්ෂා කරයි. ආයෝජකයන්ට හිතැති ආර්ථික පරිසරයක් වර්ධනය වීම තුළින් ඉහළ ආර්ථික වර්ධන මාවතකට ප්‍රවේශ වීමට හැකිවන පරිදි යහපාලනය හා විනිවිදභාවය සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තින් පවත්වාගෙන යෑමට නව රජය අපේක්ෂා කරයි. මින් පෙර ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇති ප්‍රතිපත්තිවල සාධනීය බලපෑම් තවදුරටත් වැඩිදියුණු කරගනිමින් අඩුලුහුඬුකම් සකස් කර ගැනීමටත් අනාගත අභියෝගවලට විසඳුම් සෙවීම සඳහාත් ගැලපෙන මැදි කාලීන ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සකස් කිරීමේ භාරදූර කාර්යයට නව රජය මුහුණදී සිටී. මෙහිදී, වඩාත් හිතකර රාජ්‍ය මූල්‍ය තුලනයක් ලඟා කර ගැනීම සඳහා ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක්

ලෙස රාජ්‍ය ආදායම අඛණ්ඩව පහළ යෑමට විසඳුමක් ලබා දීම, රාජ්‍ය අංශය ඇතුළු ආර්ථිකයේ සියලුම අංශවල ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම, විශේෂයෙන්ම සෘජු විදේශීය ආයෝජන වැනි ණය නොවන ප්‍රභව තුළින් තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය සම්පත් රැස් කිරීම, පොදු සේවාවන් සඳහා සුදුසු මිලකරණ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වාදීම, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල හා සහනාධාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී එහි ප්‍රතිලාභීන් නිවැරදිව හඳුනා ගැනීම, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය වැනි සේවා සැපයීමේ දී සමානාත්මතාව හා ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම, පොදු ප්‍රවාහනය හා සම්බන්ධ ගැටළුවලට විසඳුම් ලබාදීම, තිරසාර පදනමක් මත භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, ශ්‍රම ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම ඇතුළත් ව ජනගහනය වයස්ගත වීමේ අභියෝගයට විසඳුම් සෙවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම මෙන්ම විශ්‍රාම හා රක්ෂණ සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීම ප්‍රවලිත කිරීම සහ ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යෑමේ පරිසරය හා ප්‍රතිපත්ති පුරෝකථනය කිරීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු අභියෝග වේ. මැදිකාලීන පුරෝකථන තුළ ආර්ථික වර්ධන මාවත සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා එවැනි අභියෝගවලට විසඳුම් සෙවීම අවශ්‍ය වන අතර, වඩා සාධාරණ පරිසරයක් තුළ සාර්ව ආර්ථික ස්ථාවරතාව පවත්වා ගෙන යමින් ආර්ථිකයේ සමස්ත විභවතාව ලබා ගැනීම සඳහා එමගින් හැකියාව ලැබේ.

1

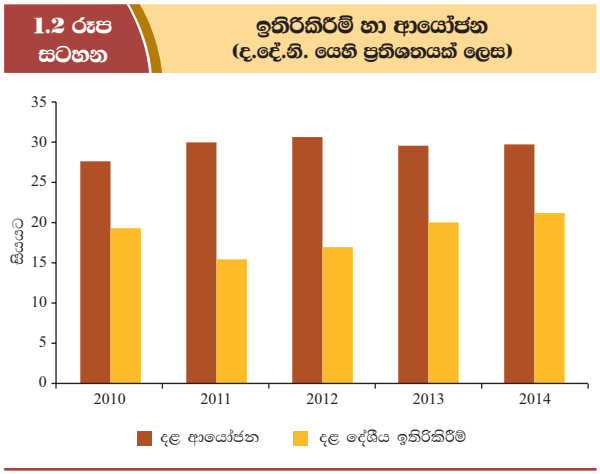
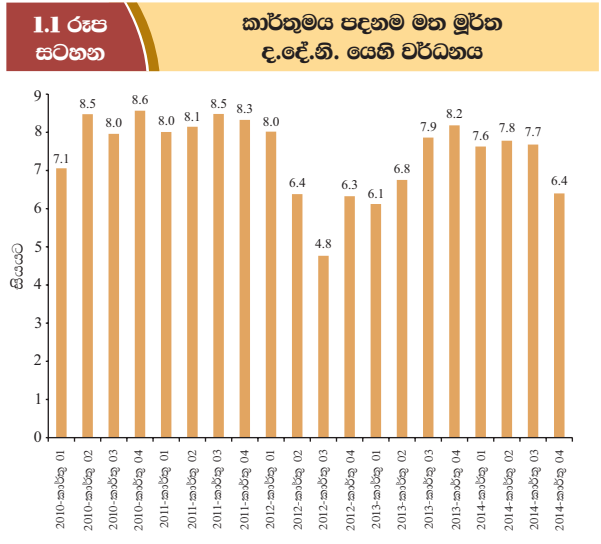
ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථාවරත්වය, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

2

1.2 2014 වසරේ සාර්ව ආර්ථික වර්ධනයන්, ස්ථායීතාව සහ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිචාර

මූර්ත අංශයේ වර්ධනයන් සහ උද්ධමනය

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ මූර්ත ද.දේ.නි.යේ වර්ධනය 2013 වසරේ පැවති සියයට 7.2 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 7.4 කින් වර්ධනය විය. ගෝලීය ආර්ථිකයේ පැවති විවිධ ආර්ථික ප්‍රවණතාවන් හමුවේ වුව ද, දේශීය ආර්ථික කටයුතුවල අඛණ්ඩ ක්‍රියාකාරිත්වය, කර්මාන්ත හා සේවා අංශයන්හි වර්ධනය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය. ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 57.6 ක් නියෝජනය කරන සේවා අංශය, 2014 වසරේ දී, විශේෂයෙන් තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම, ප්‍රවාහනය හා සන්නිවේදනය සහ බැංකු, රක්ෂණ හා දේපළ වෙළඳාම් උප අංශයන්ගෙන් විශාල දායකත්වයකින් යුතුව, 2013 වසරේ පැවති සියයට 6.4 ට සාපේක්ෂව සියයට 6.5 කින් වර්ධනය විය. කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධනය පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 9.9 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී සියයට 11.4 කින් වර්ධනය වෙමින් ද.දේ.නි.යට එහි ඇති දායකත්වය සියයට 32.3 ක් දක්වා තවදුරටත් වැඩි විය. ඉදිකිරීම් උප අංශය, කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධනයට ඉහළම දායකත්වය ලබා දුන් අතර කර්මාන්තශාලා අංශයේ උප අංශයන් වන ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ සහ රෙදිපිළි, ඇඟලුම් සහ සම්භාණ්ඩ අංශයන් ද මෙම වර්ධනයට විශාල වශයෙන් දායක විය. මේ අතර, අභිතකර කාලගුණික තත්ත්වයෙහි බලපෑම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 10.1 ක් නියෝජනය වන කෘෂිකාර්මික අංශය මූර්ත ද.දේ.නි.යේ වර්ධනයට දායක වූයේ සුළු වශයෙනි. කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.7 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේදී සියයට 0.3 ක් විය.

ආයෝජනය සහ පරිභෝජනය යන දෙඅංශයෙහිම වර්ධනය 2014 වසරේ දී ද.දේ.නි.යේ වර්ධනයට උපකාරී විය. ආර්ථික වර්ධනය, වියදම් අංශයෙන් බලන කල, ආයෝජන වියදමේ වර්ධනය සිදු වූයේ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය යන දෙඅංශයෙහිම ආයෝජන වර්ධනය හේතුවෙනි. දේශීය පොලී අනුපාත පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ වැය කළ හැකි ආදායම ඉහළ යෑම පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි වර්ධනයට උපකාරී විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පරිභෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සඳහා වූ වියදම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, අපනයනවලට සාපේක්ෂව ආනයන වර්ධනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් වසර තුළ දී නාමික වශයෙන් ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුම සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි.

දේශීය ඉතුරුම් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 20.0 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 21.1 ක් දක්වා වර්ධනය විය. රජයේ නිර්ඉතුරුම් ඉහළ ගිය ද පෞද්ගලික ඉතුරුම් වර්ධනය වීම වසර තුළ දී දේශීය ඉතුරුම් ඉහළ යෑමට හේතු විය. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ අඛණ්ඩව ලැබීම සහ විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම වර්ධනය වීම පහළ යෑම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජාතික ඉතුරුම් සියයට 27.0 දක්වා වර්ධනය විය. මෙම ප්‍රවණතාවන් හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ඉතුරුම් ආයෝජන පරතරය 2013 වසරේ පැවති සියයට 3.7 සිට 2014 වසරේදී සියයට 2.7 දක්වා අඩු විය.

2014 වසරේ දී කෘෂිකාර්මික අංශය සියයට 0.3 කින් සුළු වශයෙන් වර්ධනය වූ අතර ද.දේ.නි.යට එහි දායකත්වය 2013 වසරේ පැවති සියයට 10.8 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 10.1 දක්වා අඩු විය. අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයේ බලපෑමෙන් වී නිෂ්පාදනය

(සියයට 16.7), රබර් (සියයට 32.3) හා සුළු අපනයන හෝග (සියයට 15.0) ඇතුළත් ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික අංශයන්ගේ නිෂ්පාදනය අඩු වීම, ප්‍රධාන වශයෙන්ම කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය මන්දගාමී වීමට හේතු විය. යල සහ මහ කන්න දෙකෙහිම වි නිෂ්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ස්වාභාවික රබර් සඳහා ජාත්‍යන්තර ඉල්ලුම අඩු වීම හා අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන්හි බලපෑමෙන් රබර් නිෂ්පාදනය අනුගාමීව තුන්වන වසරටත් පහත වැටුණි. කෙසේ වුව ද, පොල් හා අනෙකුත් ආහාර හෝග උප අංශයන්හි යහපත් ක්‍රියාකාරිත්වය, කෘෂිකාර්මික අංශයේ ප්‍රධාන උප අංශ කිහිපයක නිෂ්පාදනය අඩු වීමෙන් ඇති වූ බලපෑම සමනය කරන ලදී. පොල් නිෂ්පාදන උප අංශයෙහි වර්ධනය, 2013 වසරේ දී සියයට 16.1 ක අඩු වීමක් වාර්තා කළ ද 2014 වසරේ දී සියයට 7.9 කින් වර්ධනය විය. අනෙකුත් ආහාර හෝග අංශය පසුගිය වසරේ වාර්තා කරන ලද සියයට 4.3 ක වර්ධනය සමග සැසඳීමේ දී 2014 වසරේ දී සියයට 7.0 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. අනෙකුත් ආහාර

හෝග වගාව සඳහා වි වගා බිම් යොදා ගැනීම හා දේශීය ගොවියන් ආරක්ෂා කිරීම ඉලක්ක කරගත් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට හේතු විය. මේ අතර, 2013 වසරේදී මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම තේ නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී තේ නිෂ්පාදනය සුළු වශයෙන් අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළ නමුත්, තේ මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී තේ කර්මාන්තය යහපත් ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්වීය.

කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය ඉහළ නැංවීමට සහ ඵලදායීතාව වැඩි කිරීමට 2014 වසරේ දී රජය විසින් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ක්‍රියාවට නංවන ලදී. තේ හා රබර් අංශවල නව වගාව හා නැවත වගාව දිරිමත් කිරීම සඳහා වන සහනාධාර වැඩසටහන 2014 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක විය. තේ අංශයේ කර්මාන්තශාලා නවීකරණ වැඩසටහන තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වූ අතර ඵලදායීතාවය හා මනා නිෂ්පාදන භාවිතයන් ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් තේ දළ නෙලීමේ දී යන්ත්‍රෝපකරණ භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. තවද,

1.2 සංඛ්‍යා සටහන **සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතිරිකිරීම් - ආයෝජන පරතරය (පවත්නා වෙළඳ මිල අනුව)**

ශීර්ෂය	රුපියල් බිලියන		වර්ධනය %		ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස	
	2013 (අ)	2014 (ආ)	2013 (අ)	2014 (ආ)	2013 (අ)	2014 (ආ)
1. දේශීය ඉල්ලුම	9,500.8	10,621.2	10.3	11.8	109.5	108.5
1.1 පරිභෝජනය	6,940.6	7,716.2	10.2	11.2	80.0	78.9
පෞද්ගලික රාජ්‍ය	5,803.3	6,398.3	10.0	10.3	66.9	65.4
රාජ්‍ය	1,137.3	1,317.8	11.3	15.9	13.1	13.5
1.2 ආයෝජන (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය)	2,560.2	2,905.0	10.4	13.5	29.5	29.7
පෞද්ගලික	1,965.0	2,236.8	9.5	13.8	22.7	22.9
රාජ්‍ය	595.2	668.1	13.7	12.3	6.9	6.8
2. ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-826.6	-836.5	20.2	-1.2	-9.5	-8.5
භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන	1,949.2	2,185.0	12.6	12.1	22.5	22.3
භාණ්ඩ හා සේවා ආනයන	2,775.7	3,021.5	0.3	8.9	32.0	30.9
3. මුළු ඉල්ලුම (ද.දේ.නි) (1+2)	8,674.2	9,784.7	14.5	12.8	100.0	100.0
4. දේශීය ඉතිරිකිරීම් (3-1.1)	1,733.7	2,068.5	35.2	19.3	20.0	21.1
පෞද්ගලික	1,801.4	2,196.2	32.2	21.9	20.8	22.4
රාජ්‍ය	-67.7	-127.7	14.9	-88.5	-0.8	-1.3
5. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-226.1	-240.1	-46.0	-6.2	-2.6	-2.5
6. විදේශීය ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම	728.7	813.1	5.8	11.6	8.4	8.3
7. ජාතික ඉතිරිකිරීම් (4+5+6)	2,236.3	2,641.6	23.1	18.1	25.8	27.0
8. ඉතිරිකිරීම් ආයෝජන පරතරය						
දේශීය ඉතුරුම් - ආයෝජන (4-1.2)	-826.6	-836.5			-9.5	-8.5
ජාතික ඉතිරිකිරීම් - ආයෝජන (7-1.2)	-324.0	-263.4			-3.7	-2.7
9. විදේශීය ජංගම ශුද්ධ ශේෂය (2+5+6)	-324.0	-263.4			-3.7	-2.7

(අ) සංශෝධිත (ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා වන ප්‍රධාන සැලැස්මට අනුකූලව රාජ්‍ය ආයතන ගණනාවක් විසින් ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. එමෙන්ම, ගැඹුරු මුහුදේ මත්ස්‍ය කර්මාන්තය සඳහා පහසුකම් සැලසීමට ධීවර වරායන් හා තොටුපළවල් අලුතින් ඉදිකිරීමට හා අලුත්වැඩියා කිරීමට කටයුතු කළ අතර ජාතික ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීමට ද විවිධ පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, දේශීය කෘෂි ආර්ථිකය නගාසිටුවීම සඳහා රජයේ සහතික මිලට වී මිලදී ගැනීමේ වැඩසටහන යටතේ වී සඳහා වූ සහතික මිල ඉහළ නැංවීම, අර්නාපල්, අමු තේ දළ, දියර කිරි සහ රබර් සඳහා වන නිෂ්පාදකයන්ට ලැබෙන මිල ඉහළ නැංවීම වැනි ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග රැසක් 2015 වසර සඳහා වූ අතුරු අයවැයෙන් යෝජනා විය. එසේම, රුපියල් 100,000 ක උපරිම ණය ප්‍රමාණයකට යටත්ව බැංකු විසින් ගොවීන්ට ලබා දී නොපියවූ හිඟ ණය හා අත්තිකාරම් අගයෙන් සියයට 50 ක් කපා හැරීමට ද අතුරු අයවැයෙන් යෝජනා කරන ලදී.

නිෂ්පාදන කර්මාන්ත සහ ඉදිකිරීම් කටයුතුවල වර්ධනය හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී කර්මාන්ත අංශය සියයට 11.4 කින් වර්ධනය වූ අතර ජාතික නිෂ්පාදනයට එහි දායකත්වය සියයට 32.3 ක් දක්වා වැඩි විය. කර්මාන්ත අංශයේ එකතු කළ අගයට සියයට

53.4 ක දායකත්වයක් දක්වන නිෂ්පාදන කර්මාන්ත උප අංශය 2014 වසරේ දී සියයට 8.0 කින් වර්ධනය විය. වැඩිදියුණු වූ විදේශීය හා දේශීය ඉල්ලුම මෙන්ම හිතකර දේශීය සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණය හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී නිෂ්පාදන කර්මාන්ත අංශයට ඉහළම දායකත්වයක් දක්වන කර්මාන්තශාලා උප අංශය සියයට 8.5 කින් වර්ධනය විය. කර්මාන්තශාලා නිෂ්පාදනවල නිමැවුමේ වර්ධනය කෙරෙහි අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්ත තවදුරටත් ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. විශ්වසනීය සහ ඉහළ ගුණත්වයෙන් යුතු නිෂ්පාදකයින් ලෙස ලැබූ ජාත්‍යන්තර කීර්තියෙන් ප්‍රතිලාභ ලබමින් කලාපයේ සමාන මට්ටමේ සිටින රටවල් සමඟ සසඳන කල ශ්‍රී ලංකාවේ ඇඟලුම් නිෂ්පාදන සඳහා ඉහළ ආකර්ෂණයක් ලැබීම හේතුවෙන් ප්‍රමුඛ අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්තයක් වන ඇඟලුම් කර්මාන්තය 2014 වසරේ දී සියයට 13.2 කින් වර්ධනය විය. දේශීය රබර් නිෂ්පාදනය පහළ ගිය ද අපනයනය සඳහා රබර් නිෂ්පාදන සැකසීමේ දී අමුද්‍රව්‍ය වශයෙන් භාවිත කරන අමු රබර් ආනයනය ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිලාභ ලබමින් රබර් සහ ජ්ලාස්ටික් නිෂ්පාදන උප අංශය සියයට 7.1 කින් වර්ධනය විය. රබර් ටයර්, ටියුබ් සහ අනෙකුත් රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා වූ විදේශීය ඉල්ලුම ඉහළ යෑම මෙම වර්ධනය සඳහා තවදුරටත් දායක විය. මේ අතර, 2014 වසරේ දී පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක

අංශය		වටිනාකම (රු. මිලියන)		ද.දේ.නි. ට දායකත්වය %		වෙනස්වීමේ අනුපාතිකය %		වෙනස්වීමට දායකත්වය %	
		2013 (අ)	2014 (ආ)	2013 (අ)	2014 (ආ)	2013 (අ)	2014 (ආ)	2013 (අ)	2014 (ආ)
කෘෂිකාර්මික අංශය		352,583	353,799	10.8	10.1	4.7	0.3	7.1	0.5
	කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත් සහ දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	309,134	308,403	9.5	8.8	4.5	-0.2	6.0	-0.3
	ධීවර කර්මාන්තය	43,449	45,397	1.3	1.3	6.2	4.5	1.2	0.8
කාර්මික අංශය		1,016,886	1,132,892	31.1	32.3	9.9	11.4	41.6	48.2
	පතල් සහ කැණීම්	94,388	104,767	2.9	3.0	11.5	11.0	4.4	4.3
	නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	559,843	604,677	17.1	17.2	7.5	8.0	17.6	18.6
	විදුලිය, ගෑස් සහ ජලය	79,913	83,542	2.4	2.4	10.3	4.5	3.4	1.5
	ඉදිකිරීම්	282,742	339,906	8.7	9.7	14.4	20.2	16.1	23.8
සේවා අංශය		1,896,572	2,019,973	58.1	57.6	6.4	6.5	51.3	51.3
	තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම	739,826	798,837	22.7	22.8	5.5	8.0	17.4	24.5
	හෝටල් සහ ආපනශාලා	25,715	28,676	0.8	0.8	22.3	11.5	2.1	1.2
	ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය	476,721	511,296	14.6	14.6	9.4	7.3	18.5	14.4
	බැංකු, රක්ෂණ සහ දේපළ වෙළඳාම් යනාදිය	285,750	304,478	8.7	8.7	5.9	6.6	7.3	7.8
	නිවාස අයිතිය	79,175	80,178	2.4	2.3	2.9	1.3	1.0	0.4
	රාජ්‍ය සේවා	213,439	216,477	6.5	6.2	2.8	1.4	2.7	1.3
	පෞද්ගලික සේවා	75,946	80,030	2.3	2.3	7.3	5.4	2.3	1.7
දළ දේශීය නිෂ්පාදනය		3,266,041	3,506,664	100.0	100.0	7.2	7.4	100.0	100.0
	විදේශීය ඉද්ධ සාධක ආදායම	-85,127	-86,035			-36.8	-1.1		
දළ ජාතික නිෂ්පාදනය		3,180,915	3,420,629			6.6	7.5		

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

පැවතීම මෙන්ම උද්ධමනය අඩු වීම හේතුවෙන් දේශීය ඉල්ලුම වැඩිදියුණු වූ අතර, එය දේශීය වෙළඳපොළ ඉලක්ක කරගත් කර්මාන්තවල නිමැවුම ඉහළ දැමීමට හේතු විය. ඒ අනුව, ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ නිෂ්පාදිත උප අංශය ද වසර තුළ දී සියයට 8.1 කින් වර්ධනය විය. විවේක සහ විනෝදාස්වාද කර්මාන්තයේ ඉහළ ක්‍රියාකාරිත්වය ද මෙම වර්ධනයට හේතු විය. මේ අතර, ආර්ථික වර්ධනයට වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරමින් ඉදිකිරීම් අංශය 2014 වසරේ දී සියයට 20.2 කින් වර්ධනය වූ අතර එය සමස්ත ආර්ථික වර්ධනයට සියයට 24 කින් පමණ දායක විය. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා රජයේ ආයෝජන, නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මෙන්ම මහා පරිමාණ පෞද්ගලික ඉදිකිරීම් කටයුතු, ඉදිකිරීම් අංශයේ වර්ධනයට දායක විය. පතල් හා කැණීම් උප අංශය ද ඉදිකිරීම් කටයුතු පුළුල් වීම මගින් ප්‍රතිලාභ ලැබීය.

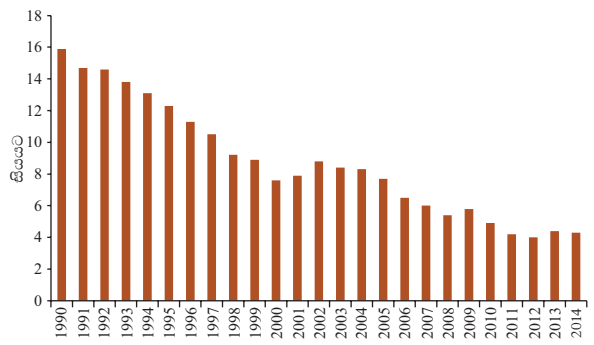
ප්‍රාදේශීය කාර්මීකරණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන රාජ්‍ය මූල්‍ය සහන සහ තාක්ෂණික සහාය සැලසීම මෙන්ම යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් කාර්මික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා 2014 වසරේ දී ද රජය විසින් අඛණ්ඩව සහන ලබා දෙන ලදී. රාජ්‍ය මූල්‍ය සහන, ප්‍රධාන වශයෙන්ම දේශීයව අගය එකතු කිරීම, බලශක්ති පිරිමැස්ම සහ පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන ක්‍රමවේදයන් දිරිමත් කිරීම ඉලක්ක කරන ලදී. මේ අතර, කර්මාන්ත හා වාණිජ අමාත්‍යාංශයේ මඟපෙන්වීම අනුව කාර්මික ජනපද පිහිටුවීම අඛණ්ඩව සිදු කළ අතර ජාතික ව්‍යවසාය සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් දිස්ත්‍රික් සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සඳහා ව්‍යාපාර සංවර්ධන සේවා සැපයීම උදෙසා විවිධ ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, රබර් අත්වැසුම්, කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත, කුළු බඩු සහ අපනයනය කරනු ලබන වෙනත් කාර්මික නිෂ්පාදිත සඳහා ජීවානුහරණ පහසුකම් සැපයීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගැමා මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම වැනි තාක්ෂණික වැඩිදියුණු කිරීම් හඳුන්වා දීමට රජය විසින් පියවර ගන්නා ලදී. ඉදිකිරීම්, බර යන්ත්‍රෝපකරණ සහ නෞකා නිෂ්පාදනය වැනි කර්මාන්ත සඳහා භාවිතා කරනු ලබන ද්‍රව්‍ය සඳහා ආපදා රහිත බව සහතික කිරීම පිණිස ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් පරීක්ෂණ සඳහා විද්‍යාගාර පහසුකම්වලින් සමන්විත ජාතික නිර්විනාශන පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය ද 2014 වසරේ දී පිහිටුවන ලදී. මේ අතර, කර්මාන්ත ආරම්භ කිරීමට පහසුකම් සැලසීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකා නැතෝ තාක්ෂණික ආයතනය (SLINTEC) විසින් තාක්ෂණික ඉන්කියුබේටර් මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම 2014 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, දීර්ඝ කාලීනව කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධන

ප්‍රවණතාවය තිරසාර මට්ටමකින් පවත්වා ගැනීම සඳහා විදුලි උපකරණ, ඉලෙක්ට්‍රොනික සහ ඛනිජ නිෂ්පාදිත වැනි ඉහළ එකතු කළ අගයකින් යුත් කර්මාන්ත වැඩිදියුණු කිරීමේ හැකියාව තවදුරටත් අධ්‍යයනය කළ යුතුව ඇත.

තොග සහ සිල්ලර වෙළඳ උප අංශයේ යහපත් ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් සේවා අංශය 2014 වසරේ දී සියයට 6.5 කින් වර්ධනය වූ අතර එය ද.දේ.නි.යේ එකතු කළ අගයෙන් සියයට 57.6 කට දායක විය. ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 22.8 කට දායක වන තොග සහ සිල්ලර වෙළඳ උප අංශය පසුගිය වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 5.5 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සිය වර්ධනය සියයට 8.0 ක් දක්වා ඉහළ නංවා ගන්නා ලදී. අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණයක් තුළ පාරිභෝගික ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ වෙළඳ කටයුතු සඳහා උපකාරී වූ ඉහළ දේශීය කාර්මික නිෂ්පාදනය, මාර්ග හා සන්නිවේදන ජාල වැඩිදියුණු වීම වැනි සැපයුම් අංශයේ වැඩිදියුණු වූ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම තුළ දේශීය වෙළඳ කටයුතු සියයට 8.1 කින් වර්ධනය විය. තවද, පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනයන්ගේ අඛණ්ඩ වර්ධනය සහ අතරමැදි භාණ්ඩ ආනයනවල වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත්වීම හේතුවෙන් ආනයන වෙළඳ උප අංශයේ එකතු කළ වටිනාකම සියයට 9.4 කින් හිතකර ලෙස වර්ධනය වූ අතර අපනයන වෙළඳ උප අංශයේ එකතු කළ වටිනාකම සියයට 4.6 කින් මන්දගාමී ලෙස ප්‍රසාරණය විය. මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන උප අංශයේ වර්ධනය පසුගිය වසරේ වාර්තා කළ සියයට 9.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 7.3 ක් දක්වා පහත වැටීම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 14.6 කට දායක වන ප්‍රවාහන හා සන්නිවේදන සේවා අංශය 2014 වසරේ දී සියයට 7.3 ක අඩු වේගයකින් වර්ධනය විය. මේ අතර, බැංකු, රක්ෂණ හා දේපළ වෙළඳාම් උප අංශය දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයට සමගාමීව වර්ධනය විය. හෝටල් සහ ආපනශාලා උප අංශය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට අඩු දායකත්වයක් දැක්වුවද, විදේශිකයන්ගේ පැමිණීමිල අඛණ්ඩ ඉහළ යෑම හේතුවෙන් සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රසාරණය විය.

රැකියා අවස්ථා ඉහළ යෑම මෙන්ම ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය පහළ යෑමත් සමඟ සේවා වියුක්ති අනුපාතය පහත වැටුණි. සේවා වියුක්ති අනුපාතය පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 4.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 4.3 දක්වා අඩු විය. 2014 වසරේ දී කාන්තා හා පුරුෂ දෙඅංශයේම සේවා වියුක්ති අනුපාතය පිළිවෙලින් සියයට 3.2 ක් සහ සියයට 6.5 ක් ලෙස බොහෝ ලෙස නොවෙනස්ව පැවතුණි. ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය 2013 වසරේ පැවති සියයට 53.8 සිට 2014

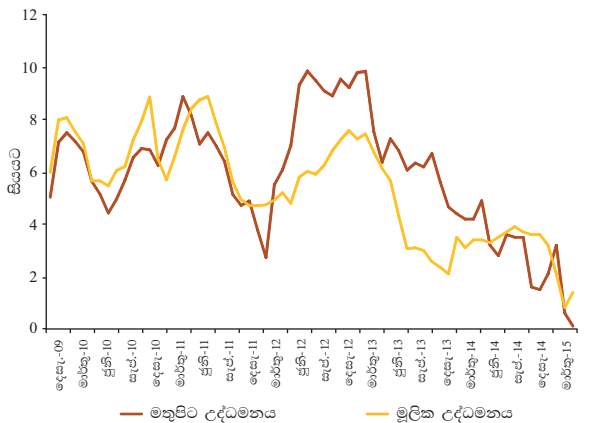
1.3 රූප සටහන වාර්ෂික සේවා විද්‍යුත් අනුපාතය

වසරේ දී සියයට 53.3 දක්වා පහත වැටුණි. අඩු සේවා විද්‍යුත් අනුපාතයක් පැවතීමත් සමඟ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතය අඩු වීම වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රම හිඟයක් ඇති වනු ඇතැයි පෙන්වුම් කිරීමක් විය හැකිය. එමෙන්ම ආර්ථිකයේ අංශ තුනෙහිම මනා ආයතනිකත්වයකින් යුතුව ශ්‍රම ඵලදායීතා මට්ටම අඛණ්ඩව ඉහළ නැඟුණි.

විවක්ෂණශීලී ඉල්ලුම් කළමනාකරණය, සැපයුම් තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු වීම හා උද්ධමන අපේක්ෂාවන් මනා ලෙස පාලනය වීම පෙන්වුම් කරමින් පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය 2014 වසර පුරාවටම තනි අංකයක මට්ටමේ පැවතුණි. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (2006/07=100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනසින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය, 2013 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 4.7 ට සාපේක්ෂව 2014 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 2.1 ක් දක්වා තවදුරටත් අඩු විය. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය මතුපිට උද්ධමනය අඛණ්ඩව හයවන වසරටත් තනි අංකයක මට්ටමේ පැවතුණි. මේ අතර, 2013 දෙසැම්බර් මස සියයට 6.9 ක් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමන අනුපාතය 2014 දෙසැම්බර් මස දී සියයට 3.3 දක්වා අඩු විය. විවක්ෂණශීලී මුදල් කළමනාකරණය, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ භාණ්ඩවල මිල අඩු වීම, සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවර විනිමය අනුපාතයක් පැවතීම, සැපයුම් අංශයට ඇතිවන බාධාවන් සඳහා ගනු ලැබූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හා මනාව පාලනය වූ උද්ධමන අපේක්ෂාවන් යනාදිය වසර පුරාම උද්ධමනය පහළ මට්ටමක පැවතීමට ආයතනික විය. විදුලි ගාස්තු හා ජල ගාස්තු, එල්පී ගෑස් හා ඉන්ධන යනාදියේ පරිපාලිත මිල ගණන් වසරේ අග භාගයේ දී පහත දැමීම හේතුවෙන් මතුපිට උද්ධමනය 2014 නොවැම්බර් මස දී සියයට 1.5 ක් ලෙස වසරේ අඩුම අගය වාර්තා කරන ලදී. මූලික උද්ධමනය 2013 වසර අවසානයේ දී

1.4 රූප සටහන වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනය

වාර්තා වූ සියයට 2.1 සිට 2014 දෙසැම්බර් මස දී සියයට 3.2 ක් දක්වා වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනමින් ඉහළ ගිය ද, වසර මුළුල්ලේම අඩු මට්ටමක පැවතුණි.

විදේශීය අංශයේ වර්ධනයන්

විදේශීය අංශයේ අසමතුලිතතාවයන් අඩු වීම සහ සමස්ත ගෙවුම් තුලනයෙහි අතිරික්තයක් වාර්තා වීම සමඟ 2014 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය ශක්තිමත් විය. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජංගම ගිණුමේ හිඟය පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 3.8 ක මට්ටමේ සිට මෙම වසරේ දී සියයට 2.7 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, මේ සඳහා විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ සහ සේවා වෙළඳාමෙන් වූ ලැබීම් උපකාරී විය. 2014 වසරේ අග භාගයේ දී ආනයන ඉහළ යෑමත් සමඟ නාමික ලෙස වෙළඳ හිඟය ඉහළ ගිය ද, ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස වෙළඳ ගිණුමේ හිඟය 2013 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 11.3 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 11.1 ක් දක්වා අඩු විය. මේ අතර, වසරේ දෙවන භාගයේ දී රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සහ කොටස් වෙළඳපොළවල යම් විචලනයක් පැවතිය ද, රජය, බැංකු සහ සමාගම් අංශය වෙත වූ ලැබීම් මගින් ගෙවුම් තුලනයේ මූල්‍ය ගිණුම ශක්තිමත් වූ අතර එය ගෙවුම් තුලනයේ ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා කිරීමට සහ රටෙහි දළ විදේශ සංචිත වර්ධනය කිරීමට උපකාරී විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විදේශීය අංශයේ කෙටිකාලීන විචලනය අවම කිරීමට පියවර ගත් නමුත්, මෙම වර්ධනයන් මගින් රුපියල සාපේක්ෂ ලෙස ස්ථායීව පවත්වා ගැනීමට හැකි විය.

2014 වසර තුළ දී ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස වෙළඳ හිඟය අඩු වූව ද, නාමික වශයෙන් එහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. 2014 වසරේ පළමු භාගයේ දී, අපනයන ආදායම සියයට 17.0 කින් වර්ධනය

වීමේ හා ආනයන වියදම සියයට 1.2 කින් අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වෙළඳ හිඟය 2013 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 20.3 කින් අඩු විය. කෙසේ වුව ද, 2014 වසරේ දෙවන භාගයේ දී, ආනයන සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වීම සහ අපනයන වර්ධනය මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ සමස්ත වෙළඳ හිඟය පෙර වසරට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 8,287 ක් දක්වා සියයට 8.9 කින් වර්ධනය විය.

විදේශීය ඉල්ලුම වර්ධනය වීම සහ ස්ථායී දේශීය සාර්ව ආර්ථික පරිසරයක් පැවතීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී අපනයන සතුටුදායක ලෙස වර්ධනය විය. සියලුම ප්‍රධාන අපනයන කාණ්ඩයන්ගේ වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් 2014 වසරේ දී අපනයන ආදායම පෙර වසරට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 11,130 ක් දක්වා සියයට 7.1 කින් වර්ධනය විය. අපනයන ආදායමට විශාලතම දායකත්වය කාර්මික අපනයනයන්ගෙන් ලැබුණු අතර ඒ සඳහා රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයනයේ සැලකිය යුතු වර්ධනය හේතු විය. සාම්ප්‍රදායික සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන වෙළඳපොළ වෙත සිදු කරන ලද ඇඟලුම් අපනයනවල වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් මුළු අපනයන ආදායමෙන් සියයට 44 ක් පමණ වූ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන ආදායම, 2014 වසරේ දී සියයට 9.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. මේ අතර, කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම සියයට 8.2 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලද අතර ඒ සඳහා පොල් නිෂ්පාදිත, තේ සහ ඇතැම් සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයන්හි අපනයන ඉහළ යෑම හේතු විය. පොල් නිෂ්පාදිත සහ තේ අපනයන ආදායම පිළිවෙලින් සියයට 74.2 කින් සහ සියයට 5.6 කින් වර්ධනය වූ අතර ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් අපනයන පරිමාව ඉහළ යෑම හේතු විය. කෙසේ වුව ද, පෙර වසරේ සියයට 38.8 ක ඉහළ වර්ධනයක් පෙන් වූ කුළුබඩු අපනයන ආදායම 2014 වසරේ දී සියයට 25.6 කින් අඩු වූ අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රධාන අපනයන හෝගයන්ගේ ඵලදාව අඩු වීම හේතු විය.

2014 වසරේ දී ආනයන වියදම පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 7.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර ඒ සඳහා වසරේ දෙවන භාගයේ දී අන්තර් භාණ්ඩ සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වැඩි වීම හේතු විය. අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනයේ වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත සහ රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයනය ඉහළ යෑම හේතු විය. වසරේ අග භාගයේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි ඉන්ධන මිල සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී තිබුණ ද, තාප විදුලිබල උත්පාදනය වැඩි වීම හේතුවෙන් ඉන්ධන ආනයන පරිමාව ඉහළ යෑම නිසා වසර තුළ දී ඉන්ධන ආනයන වියදම සියයට 6.7 කින් වර්ධනය විය. රෙදිපිළි

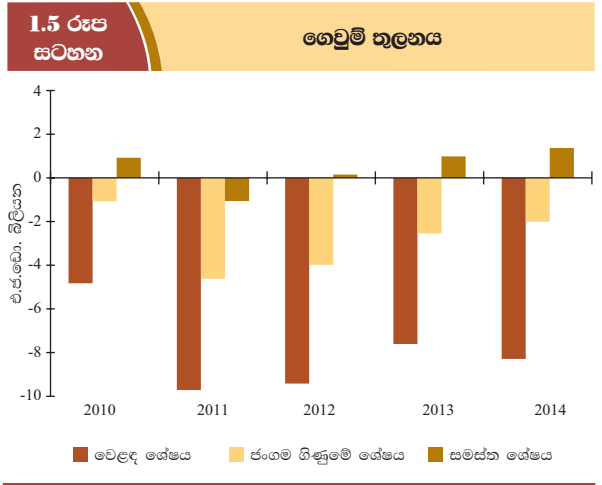
හා ඇඟලුම් අපනයනයේ වර්ධනයට සමගාමීව, රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන වියදම සියයට 13.8 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, ආහාර සහ ආහාරමය නොවන කාණ්ඩ දෙකෙහිම ඇති වූ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම වර්ධනය විය. පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා යොදා ගන්නා මෝටර් රථ සඳහා වූ ඉහළ ආනයන වියදම සහ සහල් ආනයනය ඉහළ යෑම පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනයේ වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. කෙසේ වුව ද, වසර තුළ දී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම සියයට 2.4 කින් අඩු වූ අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන අඩු වීම හේතු විය.

සේවා වෙළඳාමෙන් වූ ලැබීම් ඉහළ යෑම මෙන්ම විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යෑම 2014 වසරේ දී ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු වීමට දායක විය. ප්‍රවාහන, ගමනාගමන, විදුලි සන්දේශ, පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා උප අංශ වෙත වූ ඉහළ ලැබීම්, සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. සංචාරකයෙකුගේ සාමාන්‍ය දෛනික වියදම ඉහළ යෑම සහ සංචාරකයෙකු මෙරට ගත කරන සාමාන්‍ය දින ගණන ඉහළ යෑම සමඟ වසර තුළ දී සංචාරක පැමිණීම් වර්ධනය වීම, සංචාරක ඉපයීම් ඉහළ යෑමට උපකාරී විය. මේ අතර, වෙළඳ කටයුතු වර්ධනය වීම සහ සංචාරක පැමිණීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මගී ගමන් ගාස්තුවලින් ලද ආදායම ඉහළ යෑම, ප්‍රවාහන උප අංශයේ හිතකර දියුණුවට උපකාරී විය. 2014 වසරේ දී විදුලි සන්දේශ, පරිගණක හා තොරතුරු සේවා උප අංශ තවදුරටත් පුළුල් විය. නව තාක්ෂණික නවෝත්පාදන සමඟ අඛණ්ඩව පුළුල් වූ විදුලි සන්දේශ සේවා සහ ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම සහ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම මගින් වූ ආදායම ඉහළ යෑම, විදුලි සන්දේශ, පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා වර්ධනය වීම සඳහා දායක විය. මේ අතර, වෘත්තීමය සහ පුහුණු කාණ්ඩයේ ශ්‍රමිකයන්ගේ සංක්‍රමණය ඉහළ යෑම සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ වර්ධනය සඳහා උපකාරී විය. ඒ අනුව, 2013 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,541 ක් (ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 3.8 ක්) ලෙස පැවති ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2014 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,018 ක් (ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.7 ක්) දක්වා අඩු විය.

පෞද්ගලික අංශයට මෙන්ම රජය වෙත වූ ලැබීම් හේතුවෙන් මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් ඉහළ ගියේය. 2014 වසරේ දී, හයවන සහ හත්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත්වීම මගින් ලද එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.5 ක අරමුදල් මූල්‍ය ගිණුම වෙත ලැබුණු

ප්‍රධාන මූල්‍ය ප්‍රවාහය විය. බැංකු අංශය සහ ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ සෘජු විදේශීය ආයෝජන හා සම්බන්ධ ලැබීම් ද මූල්‍ය ගිණුමට දායකත්වය ලබා දුණි. මේ අතර, රජය වෙත ලැබුණු විදේශීය ණය සහ විශේෂයෙන්ම ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා රජයට ලැබුණු ව්‍යාපෘති ණය මූල්‍ය ගිණුම වෙත සැලකිය යුතු මට්ටමක ලැබීම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා විය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සමාගම මගින් සිදු කළ ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර නිකුතුව සහ අනෙකුත් විදේශීය ණය, පෞද්ගලික අංශය වෙත වූ ලැබීම් සඳහා දායක විය. මේ අතර, වසර තුළ දී බැංකු අංශය වෙත ලැබුණු ප්‍රධාන මූල්‍ය ප්‍රවාහය වූයේ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව මගින් සිදු කළ ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර නිකුතුවයි. කෙසේ වුව ද, 2014 වසරේ අග භාගයේ දී නැගී එන වෙළඳපොළවල් වෙතින් විදේශීය ආයෝජන ඉවතට ගලා යෑම හේතුවෙන් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි සහ කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි විදේශීය ආයෝජනවල අඩු ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්නට ලැබුණි. එසේ වුවත්, වසර තුළ දී කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙත ශුද්ධ ආයෝජන ලැබීමක් වාර්තා විය.

විදේශීය ණය ලෙස පෞද්ගලික අංශය වෙත ලැබුණු ඉහළ මූල්‍ය ප්‍රවාහයන්, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව සහ තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතනවලින් නිකුත් කළ ජාත්‍යන්තර ණය සුරැකුම්පත් හේතුවෙන් රටෙහි විදේශීය ණය ප්‍රමාණය වර්ධනය විය. මේ අනුව, රටෙහි මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2013 වසර අවසානයේ දී පැවති එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 39.9 ට සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසාන වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 43.0 ක් දක්වා සියයට 7.7 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුව ද, මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2013 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 59.4 සිට 2014 වසර අවසානයේ දී සියයට 57.4 ක් දක්වා පහත වැටුණු අතර, මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණයේ වර්ධනය සමඟ සැසඳීමේ දී ද.දේ.නි.යේ වර්ධනය වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වීම මෙයට හේතු විය. මේ අතර, 2014 වසර තුළ දී මුළු විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් ප්‍රමාණය අඩු වූ අතර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ආපසු ගෙවීම් අඩු වීම සහ රජයේ දිගුකාලීන ණය සම්බන්ධයෙන් වූ ප්‍රාග්ධන ආපසු ගෙවීම් අඩු වීම මේ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුව ද, වසර තුළ දී රජයේ නොපියවූ මැදි සහ දිගු කාලීන ණය සඳහා වන පොලී ගෙවීම් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් අඩු වූ අතර ප්‍රාග්ධන ආපසු ගෙවීම් අඩු වීම සහ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ආදායම ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

ජංගම ගිණුමෙහි වර්ධනයන් සමඟ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ශුද්ධ ලැබීම් හේතුවෙන් 2014 වසර තුළ දී ගෙවුම් තුලනයෙහි අතිරික්තයක් වාර්තා විය. 2013 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 985 ක් වූ ගෙවුම් තුලනයෙහි අතිරික්තයට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,369 දක්වා වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනයන් සමඟ දළ නිල සංචිත 2013 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 7.5 ට සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.2 ක් දක්වා වර්ධනය විය. 2014 වසර අවසානය වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය භාණ්ඩ ආනයනික මාස 5.1 කට සහ භාණ්ඩ සහ සේවා ආනයනික මාස 4.3 කට සමාන විය. මේ අතර, තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතනවල විදේශීය මූල්‍ය වත්කම් ද අන්තර්ගත වූ මුළු විදේශීය වත්කම් 2014 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 9.9 ක් වූ අතර, එය භාණ්ඩ ආනයනික මාස 6.1 කට සහ භාණ්ඩ හා සේවා ආනයනික මාස 5.1 කට සමාන විය. කෙසේ වුව ද, විදේශ විනිමය සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑමත් සමඟ 2015 වසරේ පළමු කාර්තුව තුළ දී විදේශීය සංචිතවල යම් අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණි.

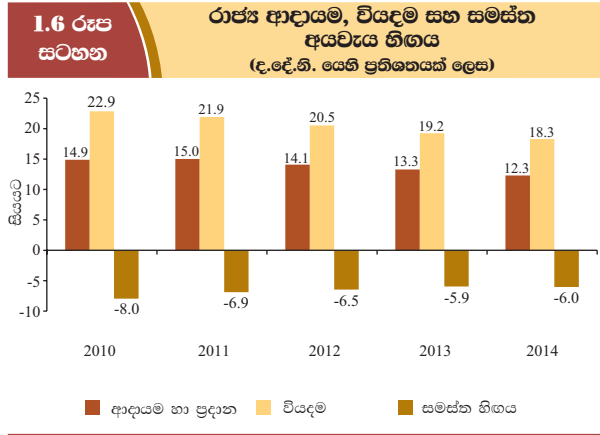
විනිමය අනුපාතයේ අධික විචලනය අවම කිරීමට සහ නිල සංචිත වර්ධනය කිරීම සඳහා විධිමත්ව සිදු කළ ප්‍රතිපත්තිමය මැදිහත්වීම් හේතුවෙන් 2014 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියල සාපේක්ෂව ස්ථායී මට්ටමක පැවතුණි. භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ආදායම වර්ධනය වීම, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යෑම සහ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් හේතුවෙන් 2014 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී සියයට 0.29 කින් අධිප්‍රමාණය වූ රුපියල, 2014 වසරේ සිව්වන කාර්තුව තුළ දී සියයට 0.47 කින් අධිප්‍රමාණය විය. එ.ජ. ඩොලර් සඳහා ආනයනකරුවන්ගෙන් ඇති වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ ඇතැම් කෙටි කාලීන වූ

ආයෝජන රටෙන් පිටතට ගලා යෑම විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ පීඩනයක් ඇති වීමට හේතු වූ මූලික කරුණු වූ අතර එමගින් 2014 වසරේ සිව්වන කාර්තුවේ දී එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය විය. ඒ අනුව, 2014 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල් 131.05 ක් දක්වා සියයට 0.23 කින් අවප්‍රමාණය වූව ද විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම අනුව අනෙකුත් සියලුම ප්‍රධාන මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව අධිප්‍රමාණය විය. මේ අතර, මුදල් වර්ග 5 කින් සහ මුදල් වර්ග 24 කින් යුතු පැස මත පදනම් වූ නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකයන් වසර තුළ දී අඛණ්ඩව අධිප්‍රමාණය විය. තවද, විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළට කෙටිකාලීනව තවදුරටත් විදේශ විනිමය ගලා එනු ඇතැයි යන වෙළඳපොළ අපේක්ෂාවන් පිළිබිඹු කරමින් 2014 වසර තුළ දී මාස 1, මාස 3 සහ මාස 6 යන කාල පරාසයන් සඳහා වූ සාමාන්‍ය ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධිමිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයට වඩා පහළින් පැවතුණි. කෙසේ වුව ද, ව්‍යවහාර මුදල මත යම් පීඩනයක් ඇති වීමත් සමඟ වසරේ අවසාන කාලය වන විට මෙම ප්‍රවණතාව වෙනස් විය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

2014 වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඉලක්කයන්, 2014 වසර සඳහා වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වාර්තාවේ දක්වා ඇති 2014-2017 කාලය සඳහා වූ මැදි කාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවට අනුකූලව අයවැය හිඟය තවදුරටත් අඩුකර ගැනීමට මෙන්ම ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන දිරිගැන්වීමක් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීමක් කෙරෙහි යොමු විය. ඒ අනුව, අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 5.2 දක්වා අඩු කිරීමට ඉලක්ක කරන ලදී. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා, රජයේ මුළු ආදායම 2014 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 14.5 දක්වා ඉහළ නැංවීමට සහ 2014 වසරේ දී පුනරාවර්තන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 13.4 ක් ලෙස පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. මේ අතර, ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 6.6 ක් දක්වා වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරිණි.

රජයේ අපේක්ෂාවන් හා ප්‍රයත්නයන් හමුවේ වුව ද, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක 2014 අයවැය ඇස්තමේන්තුවලින් සැලකිය යුතු ලෙස විතැන් වූ අතර, පසුගිය වසර කිහිපය තුළ පැවති සමස්ත අයවැය හිඟය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව වෙනස් වෙමින් 2014 වසරේ සමස්ත අයවැය

හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 6.0 ක් ලෙස වාර්තා විය. වියදම් අංශය තුළ සිදු වූ ධනාත්මක වර්ධනයන් හමුවේ වුව ද, බදු ආදායම අපේක්ෂිත අගයට වඩා අඩු වීම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම සියයට 12.2 ක් දක්වා අඩු වීම අයවැය හිඟය ඉහළ යෑමට හේතු විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුනරාවර්තන වියදම පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 13.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 13.5 දක්වා අඩු වූ අතර ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.4 සිට සියයට 4.8 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, රජයේ නිර්-ඉතුරුම් පිළිබිඹු කෙරෙන වර්තන ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 0.8 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 1.3 දක්වා ඉහළ ගිය අතර ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.8 සිට සියයට 1.6 දක්වා වැඩි විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 74.3 ක ඇස්තමේන්තුවට සාපේක්ෂව මධ්‍යම රජයේ ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 78.3 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 75.5 දක්වා අඩු වූ අතර, ද.දේ.නි.යෙහි නාමික වර්ධනය ඉහළ යෑම මෙම අඛණ්ඩ අඩු වීම සඳහා උපකාරී විය.

ආදායම ඉහළ නැංවීමට රජය විසින් ගන්නා ලද විවිධ ක්‍රියාමාර්ග හමුවේ වුව ද ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම 2013 වසරේ පැවති සියයට 13.1 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 12.2 ක් දක්වා අඩු විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව මෑත කාලයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ සැලකිල්ලට ලක් වූ ප්‍රධාන කරුණක් වූ බැවින් සෘජු බදු ආදායම මෙන්ම වක්‍ර බදු ආදායම ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා බදු නිදහස් කිරීම් හා බදු සහන වඩාත් තාර්කිකරණය සිදු කරන අතරම බදු ක්‍රමය විධිමත් කිරීම සඳහා 2014 වසර තුළ දී ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. සෘජු බදු

අංශය සලකා බැලීමේ දී, අඩු බදු අනුපාත හඳුන්වා දීම මගින් සංස්ථාපිත සහ පුද්ගල ආදායම් බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් ඒකාබද්ධ කරන අතරම බදු පදනම ද පුළුල් කරන ලදී. වක්‍ර බදු අංශය සලකා බැලීමේ දී, එකතු කළ අගය මත බදු හා ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පදනම පුළුල් කරන ලදී. තවද, පවතින බදු ව්‍යුහය සරල කිරීම මගින් බදු ක්‍රමයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලද අතර, විශේෂයෙන්ම ආනයන මත බදු ගණනාවකින් සමන්විතව පවත්නා බදු ව්‍යුහය, තනි බදු ව්‍යුහයක් බවට පත් කරන ලදී. මේ අතර, බදු රැස්කිරීමේ ආයතනවල බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ඒවායේ කටයුතු ස්වයංක්‍රීයව මෙහෙයවීම, විගණනය හා අවදානම් කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම සහ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ බාහිර සම්බන්ධිත ආයතන සමඟ බදු ගෙවන්නන් සම්බන්ධ කිරීමට බදු ගෙවන්නන් සඳහා විශේෂිත හඳුනා ගැනීමේ අංකයක් හඳුන්වා දීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග සඳහා ද අවධානය යොමු කරන ලදී. එවැනි ක්‍රියාමාර්ගවලින් ප්‍රතිලාභ ලබමින් මුළු ආදායම නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,137.4 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,195.2 දක්වා සියයට 5.1 කින් ඉහළ ගිය අතර වක්‍ර බදු ආදායම ඉහළ යෑම එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. සංස්ථාපිත හා සංස්ථාපිත නොවන ආදායම් බදු, පුද්ගල ආදායම් බදු, රඳවා ගැනීමේ බදු සහ ආර්ථික සේවා ගාස්තු වැනි සෘජු බදුවලින් ලද ආදායම අඩු විය. මේ අතර, බදු නොවන ආදායම නාමික වශයෙන් පසුගිය වසරේ දී සියයට 7.7 කින් අඩු වුව ද, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගෙන් ලද ලාභ හා ලාභාංශ පැවරුම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් එය 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 144.8 දක්වා සියයට 10.1 කින් ඉහළ ගියේය.

රජයේ ආදායම පහළ යෑම හමුවේ පුනරාවර්තන වියදම් මනාව කළමනාකරණය කිරීම සහතික කිරීමට මෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදම් විධිමත් කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණය දීම 2013 වසරේ පැවති සියයට 19.2 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 18.3 දක්වා අඩු විය. මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණයදීමවල මෙම අඩු වීම, ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම මෙන්ම පුනරාවර්තන වියදම් ද අඩු වීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. කෙසේ වුව ද, මුළු වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම නාමික වශයෙන් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 1,669.4 සිට 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1,795.9 දක්වා සියයට 7.6 කින් ඉහළ ගිය නමුත් එය අයවැය ඉලක්කය වූ රුපියල් බිලියන 1,985.6 ට වඩා අඩු විය. පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් මනාව

කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වසර තුළ දී ක්‍රියාමාර්ග රැසක් රජය විසින් හඳුන්වා දෙන ලදී. ජාතික අයවැය වක්‍රලේඛ අංක 1/2014 අනුව, අතිකාල දීමනා, ඉන්ධන, විදුලිය, ජලය, ප්‍රවාහනය සහ විදේශ ගමන් යන වියදම් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් 2014 අයවැය ප්‍රතිපාදන සීමාවන්ට අනුගතව පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් සිදු කරන ලෙස සියලුම වියදම් දරන ආයතනවලට අවධාරණය කරන ලදී. මෙවැනි වාසිදායක ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන්, ඉලක්කගත මට්ටමට අඩුවෙන් පුනරාවර්තන වියදම් පවත්වා ගැනීමට රජයට හැකි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් පොලී ගෙවීම් අඩු වීම හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුනරාවර්තන වියදම 2013 වසරේ පැවති සියයට 13.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 13.5 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණය දීම ඇස්තමේන්තුගත සියයට 6.6 ට වඩා සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වූ අතර පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 5.4 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 4.8 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආයෝජන සියයට 5.0 දක්වා අඩු විය.

2014 වසරේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී වැඩි වශයෙන් දේශීය මූල්‍ය මත, විශේෂයෙන් බැංකු නොවන අංශය මත රඳා පැවතිණ. සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසරේ පැවති සියයට 5.9 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 6.0 දක්වා වැඩි වූ අතර එය රුපියල් බිලියන 591.2 ක් විය. 2014 වසරේ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ දී රජය වැඩි වශයෙන් ම බැංකු නොවන අංශයෙහි මූල්‍යන මූල්‍ය කෙරෙහි යොමු විය. ඒ අනුව, ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනය සඳහා ඇස්තමේන්තුගත අගය වූ රුපියල් බිලියන 229.3 සහ පසුගිය වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 392.4 ට සාපේක්ෂව, 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 378.7 ක් විය. සමස්ත ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙන් සියයට 66.5 ක්, එනම් රුපියල් බිලියන 251.8 ක්, බැංකු නොවන අංශයෙන් ලබා ගන්නා ලදී. 2014 වසර තුළ දී බැංකු අංශයෙන් සිදු කළ මූල්‍යනය අයවැය ඇස්තමේන්තුගත අගය වූ රුපියල් බිලියන 100 ට වඩා වැඩි වුවත් 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 297 සිට රුපියල් බිලියන 126.9 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම හා මහ බැංකුවෙන් රජයට ලබා දෙන තාවකාලික අත්තිකාරම් හරහා මහ බැංකුවෙන් රජයට සිදු කරන ලද මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 164.8 ක ශුද්ධ ණය ගෙවීමට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 35.7 ක ණය ලබා ගැනීමක් දක්වා වැඩි වුව ද, අයවැය පරතරය මූල්‍යනය සඳහා බැංකු අංශයෙන් මූල්‍යනය අඩු වීමට ප්‍රධාන හේතුව

වූයේ, වාණිජ බැංකු වෙතින් සිදු කරන ලද මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 461.8 සිට රුපියල් බිලියන 91.3 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීමය. මේ අතර, ශුද්ධ විදේශීය මූල්‍යනය රුපියල් බිලියන 212.5 ක් වූ අතර එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව වැඩි වුව ද මූලික ඇස්තමේන්තුගත අගය වූ රුපියල් බිලියන 286.8 ට වඩා අඩු විය. ඒ අනුව, සමස්ත මූල්‍යනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති සියයට 76.0 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 64.1 ක් වූ අතර, විදේශීය මූල්‍යනය 2013 වසරේ පැවති සියයට 24.0 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 35.9 ක් විය.

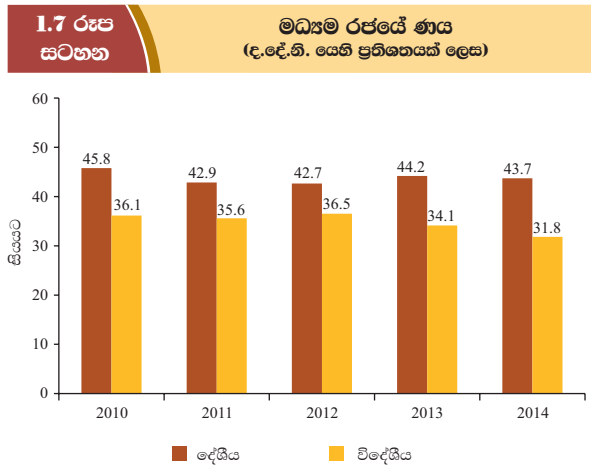
පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස නොපියවූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයේ දක්නට ලැබුණු අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවය 2014 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව දක්නට ලැබුණි. 2014 වසර අවසානයේ දී මධ්‍යම රජයේ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2013 වසර අවසානය වනවිට පැවති සියයට 78.3 සිට සියයට 75.5 දක්වා අඩු විය. කෙසේ වුව ද, නාමික වශයෙන් සමස්ත ණය ප්‍රමාණය පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 6,793.2 සිට රුපියල් බිලියන 7,390.9 දක්වා සියයට 8.8 කින් වැඩි විය.

2015 අයවැය මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යෑමට සැලසුම් කරන ලදී. 2014 නොවැම්බර් මස දී පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද 2015 වසර සඳහා වන අයවැය රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යෑම කෙරෙහි යොමු විය. ඒ අනුව, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම හා බදු පදනම පුළුල් කිරීම මගින් රජයේ ආදායම වැඩි කර ගැනීමටත් රාජ්‍ය වියදම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමටත් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග රැසක් අයවැයෙන් යෝජනා කරන ලදී. තවද, මැදිකාලීන ආර්ථික වර්ධනයට සහය වීම පිණිස ඉහළ රාජ්‍ය

ආයෝජනයක් පවත්වාගෙන යෑමට ද අපේක්ෂා කරන ලදී. 2015 ජනවාරි මස පැවති ජනාධිපතිවරණයෙන් පසුව 2015 ජනවාරි මස 29 වන දින 2015 වසර සඳහා අතුරු අයවැයක් ඉදිරිපත් කළ අතර, මෙම අතුරු අයවැය මගින් ජීවන වියදම අඩු කිරීමට හා ආදායම් බෙදී යෑමේ විෂමතාවය අඩු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග රැසක් හඳුන්වා දුන් අතර එය රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව ඉදිරිපත් කරන ලදී. බදු පදනම පුළුල් කිරීම, බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සහ පුනරාවර්තන වියදම් තවදුරටත් තාර්කිකරණය කිරීම මගින් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සෘජු බදු ආදායම වැඩි කර ගැනීම සඳහා අතුරු අයවැය මගින් අවධානය යොමු කරන ලදී. ආර්ථික කටයුතු සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙන බැවින් රාජ්‍ය ආයෝජන අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකි වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. ඒ අනුව, අතුරු අයවැය මගින් සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.4 දක්වා තවදුරටත් අඩු කිරීමට ඉලක්ක කර ඇත.

මුදල් අංශයේ වර්ධනයන්

උද්ධමනය අඩු මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් 2014 වසර තුළ දී මහ බැංකුව සාපේක්ෂ වශයෙන් ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගියේය. 2014 ජනවාරි මාසයේ දී මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය ලෙස නම් කරන ලදී. මේ අතර, කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකවල ස්ථායීතාව සහතික කිරීම සඳහා 2014 ජනවාරි මාසයේ දී නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය සියයට 8.00 දක්වා පදනම් අංක 50 කින් පහළ දැමූ අතර වසර මුළුල්ලේම නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සියයට 6.50 ක් ලෙස නොවෙනස්ව පවත්වා ගෙන යන ලදී. නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය අඩු කිරීමත් සමඟ මහ බැංකුවේ නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොර්ඩෝව පදනම් අංක 200 සිට පදනම් අංක 150 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, මහ බැංකුවේ රුපියල් ගනුදෙනු සඳහා වන ශුන්‍ය ණය අවදානම සැලකිල්ලට ගනිමින්, 2014 පෙබරවාරි මාසයේ සිට නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් සුරැකුම්පත් රහිතව සිදු කරන ලද අතර විවට වෙළඳපොළ කටයුතු යටතේ වන අනෙකුත් ගනුදෙනු සුරැකුම්පත් සහිතව පවත්වාගෙන යන ලදී. වෙළඳපොළ ඉහළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් පැවතිය ද පෞද්ගලික අංශය සඳහා වන ණය වර්ධනය මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී පෞද්ගලික අංශය සඳහා ණය

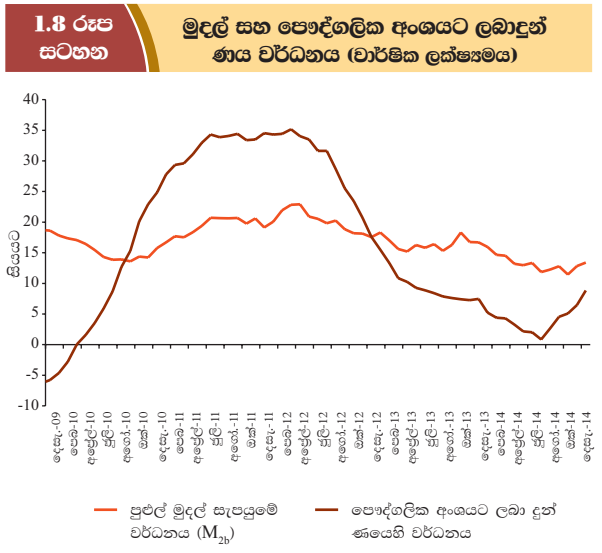

දීමට බැංකු දිරිමත් කිරීමේ තාවකාලික ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙස මහ බැංකුව නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා ප්‍රවේශවීම සීමා කරන ලදී. ඒ අනුව, සියයට 6.50 ක් වූ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය යටතේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා විවට වෙළඳපොළ කටයුතුවලට සහභාගි වීම දින දර්ශිත මසකට උපරිම වාර තුනක් දක්වා සීමා කළ අතර එම අවස්ථා තුන ඉක්මවා නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම භාවිතා කිරීමේ දී සියයට 5.00 විශේෂ පොලී අනුපාතිකයක් නියම කරන ලදී. මෙම මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එක් දින වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි පහළ සීමාවටත් වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර 2014 වසර තුළ දී අනෙකුත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික ද මෙතෙක් වාර්තා වූ අඩුම මට්ටම් දක්වා පහළ ගියේය. 2014 වසරේ අවසාන කාලය තුළ දී වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශය වෙත සපයන ලද ණය වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත්, 2015 වසරේ දී දක්නට ලැබුණු අධික ණය වර්ධනයත් හේතුවෙන් 2015 මාර්තු 02 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා ප්‍රවේශ වීමට පහවා තිබූ සීමා ඉවත් කරන ලදී. අඩු මට්ටමක පවතින උද්ධමනය සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන අවශ්‍යතා හා සසඳා බැලීමේ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල හැසිරීමෙහි දක්නට ලැබෙන නොගැළපීමට විසඳුමක් ලෙස 2015 අප්‍රේල් මස 15 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මහ බැංකුව විසින් නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින් පිළිවෙලින් සියයට 6.00 සහ සියයට 7.50 දක්වා අඩු කරන ලදී.

සාපේක්ෂ වශයෙන් ලිහිල් වූ මුදල් තත්ත්වය පිළිබිඹු කරමින් 2014 වසර තුළ දී දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් ශුද්ධ වශයෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම, මහ බැංකුව විසින් වාණිජ බැංකු සමඟ සිදු කරන ලද විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් මෙන්ම 2014 ජනවාරි මාසයේ දී සිදු කළ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවට අදාළ විදේශ විනිමය ලැබීමවලින් කොටසක් මහ බැංකුව විසින් මිලදී ගැනීම හේතුවෙන් 2014 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු මට්ටමක රුපියල් ද්‍රවශීලතාවක් දේශීය වෙළඳපොළට නිකුත් කරන ලදී. 2014 වසරේ දී, එක් දින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 0.9 සිට රුපියල් බිලියන 107.2 දක්වා පරාසයක පැවති අතර වාර්ෂික සාමාන්‍ය ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 29.1 ක් විය. සමස්ත වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව 2013 වසර අවසානයේ දී වූ රුපියල් බිලියන 71.7 ට සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසානය වන විට රුපියල්

බිලියන 330.9 ක් විය. වසර තුළ දී වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකවල අනවශ්‍ය විචලනයන් වළක්වාලීම සඳහා එක් දින වෙන්දේසි, කෙටිකාලීන සහ දිගුකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් ගනුදෙනු මෙන්ම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථාවර පදනම මත විකිණීම මගින් අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවශෝෂණය කිරීම සඳහා මහ බැංකුව ක්‍රියාකාරීව කටයුතු කරන ලදී. වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා අවශෝෂණ අවශ්‍යතාව සමඟ සැසඳීමේ දී මහ බැංකුව සතු රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් තොගය සාපේක්ෂව අඩු වීම හේතුවෙන් විවට වෙළඳපොළ කටයුතු සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙන් ණයට ලබා ගත් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මහ බැංකුව විසින් භාවිතා කරන ලදී.

අඩු උද්ධමනයක් සහ ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ඉලක්ක කර ගත් රාමුවක් තුළ මහ බැංකුව, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ අනෙකුත් ප්‍රතිපත්ති උපකරණ හරහා සිය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2014 වසර ආරම්භයේ දී සිදු කළ මූලික පුරෝකථනයන්ට අනුව පුළුල් මුදල් සැපයුම සියයට 14 කින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලද අතර, ආර්ථිකයේ වර්ධන ප්‍රවණතාවට පහසුකම් සලසමින් ඊට සමාන වේගයකින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය ද වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන ලදී. කෙසේ වුව ද, විශේෂයෙන්ම 2014 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය අඩු වීමත් සමඟ පුළුල් මුදල් ප්‍රසාරණය යම්තාක් දුරකට මන්දගාමී විය. බැංකු අංශයෙහි ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණයෙහි අඩු වර්ධනය පුළුල් මුදල් මත ඇති කළ බලපෑම අවම කළ ද මෙම කාලය තුළ දී පෞද්ගලික

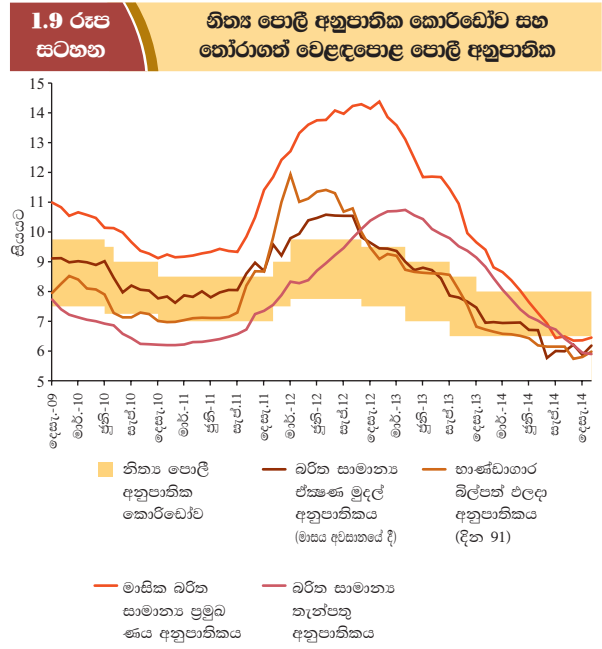

අංශයට ලබා දුන් ණය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ බැවින්, 2014 වසර සඳහා වූ මුදල් සමස්ත පුරෝකථන සංශෝධනය කිරීමට අවශ්‍ය විය. මෙම සංශෝධිත පුරෝකථනවලට අනුව, 2014 වසර සඳහා පුළුල් මුදල් සැපයුමේ සාමාන්‍ය වර්ධනය සියයට 13.5 ක් දක්වා අඩු කරන ලදී.

2014 වසර තුළ දී පුළුල් මුදල් සැපයුම අපේක්ෂිත පරිදි වර්ධනය විය. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය 2013 වසර අවසානයේ පැවති සියයට 16.7 ට හා සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසානයේ දී සියයට 13.4 ක් වූ අතර එහි වාර්ෂික සාමාන්‍ය වර්ධනය සියයට 13.3 ක් විය. වසර තුළ දී බැංකු අංශයෙහි ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් සහ ශුද්ධ දේශීය වත්කම්, පිළිවෙළින්, රුපියල් බිලියන 91.5 කින් සහ රුපියල් බිලියන 366.5 කින් ඉහළ යෑම, පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනයට හේතු විය. 2014 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී පෞද්ගලික අංශය මෙන්ම රාජ්‍ය සංස්ථා බැංකු අංශයෙන් ලබා ගත් ණය අඩු වීම හේතුවෙන් ශුද්ධ දේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 64.7 කින් අඩු වූ බැවින් ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 289 කින් වැඩි වී පුළුල් මුදල් සැපයුමේ වර්ධනය සඳහා මුළුමනින්ම දායක විය. කෙසේ වුව ද, මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීමත් සමඟ 2014 වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළ දී ශුද්ධ විදේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 134.4 ක අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම වාණිජ බැංකුවල රන් භාණ්ඩ උකස් ණය පහළ යෑම සහ විදේශීය මූල්‍ය ඇතුළත් විකල්ප මූල්‍ය මූල්‍ය කෙරෙහි යොමු වීම මෙන්ම පෞද්ගලික අංශය සිය අභ්‍යන්තර මූල්‍යන ප්‍රභව භාවිතය හේතුවෙන් 2014 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය අඩු විය. කෙසේ වුව ද, රන් භාණ්ඩ උකස් ණය පහළ යෑම හේතුවෙන් පැවති අහිතකර බලපෑම ක්‍රමයෙන් අහෝසි වීම සහ මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූලව, මෙතෙක් වාර්තා වූ අඩුම අගයක් දක්වා පොලී අනුපාතික පහළ යෑම හේතුවෙන් 2014 වසර අවසාන භාගයේ දී පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත් විය. ඒ අනුව, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත පෞද්ගලික අංශයෙහි ණය සියයට 8.8 කින් වර්ධනය වෙමින් 2014 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 223.8 ක සමස්ත ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. දේශීය ණය තුළ, රජයට ලබා දුන් ශුද්ධ ණය, අයවැය මගින් අපේක්ෂිත මට්ටම ඉක්මවා යමින් 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 134.6 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලබා දුන් ණය 2014 වසරේ මුල් කාලයේ දී සැලකිය

යුතු අඩු වීමක් වාර්තා කළ ද, 2014 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී රුපියල් බිලියන 82.2 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2014 වසර අවසාන භාගයේ දී රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබාගත් ණයෙහි වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2014 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී ශුද්ධ දේශීය වත්කම් රුපියල් බිලියන 300.6 කින් වර්ධනය වීම මුදල් ප්‍රසාරණයට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය.

උද්ධමන අපේක්ෂාවන් පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ඉහළ අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයන් පැවතීම හේතුවෙන් වෙළඳපොළ අංශ බොහොමයක පොලී අනුපාතික 2014 වසර තුළ දී මෙතෙක් වාර්තා වූ අවම අගයක් දක්වා පහත වැටුණි. 2014 සැප්තැම්බර් මාසය තෙක් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව තුළ විචලනය වූ බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග මුදල් අනුපාතිකය, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම සඳහා ප්‍රවේශය සීමා කිරීමෙන් පසු නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකයටත් වඩා පහත වැටුණි. ඒ අනුව, 2014 වසර අවසානයේ දී බරිත සාමාන්‍ය ඒකාංග මුදල් අනුපාතිකය 2013 වසර අවසානයේ දී පැවති සියයට 7.66 සිට සියයට 6.21 දක්වා පදනම් අංක 145 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, රජයේ සුදාකූම්පත් සඳහා වන ඵලදා අනුපාතික ද වසර තුළ දී ඉතා පහළ අගයක් දක්වා අඩු විය. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකයන් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීම පිළිබිඹු කරමින් වාණිජ බැංකු 2014 වසර තුළ දී සිය තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහත

දමන ලදී. ඒ අනුව, 2014 වසර අවසානය වන විට බර්ත සාමාන්‍ය තැන්පතු අනුපාතිකය සියයට 6.20 දක්වා පදනම් අංක 317 කින් පහළ ගිය අතර බර්ත සාමාන්‍ය ස්ථාවර තැන්පතු අනුපාතිකය සියයට 7.33 දක්වා පදනම් අංක 445 කින් පහළ ගියේය. සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය අනුපාතිකය තැන්පතු පොලී අනුපාතිකවලට සාපේක්ෂව අඩු වේගයකින් අඩු වුව ද, මෙතෙක් වාර්තා වූ පහළම අගය වාර්තා කරමින් 2014 වසර අවසානය වන විට සියයට 6.26 දක්වා පදනම් අංක 387 කින් පහළ ගියේය. තවද, ණය පොලී අනුපාතිකයන්ගේ අඛණ්ඩ පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවට අනුව යමින් 2014 වසර අවසානය වන විට බර්ත සාමාන්‍ය ණය අනුපාතිකය සියයට 11.91 දක්වා පදනම් අංක 327 කින් පහළ ගියේය.

මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

ප්‍රසාරාණාත්මක මුදල් ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම හා වැඩිදියුණු වූ සාර්ව ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් කිසිදු කැපී පෙනෙන සාර්ව-විචක්ෂණ ගැටලුවක් හෝ ඒ පිළිබඳ කිසිදු ලකුණක් පෙන්වුම් නොකරමින් 2014 වසරේ දී මූල්‍ය අංශය වැඩිදියුණු වූ ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කළේය.

ප්‍රධාන වශයෙන්ම, දේශීය පෞද්ගලික බැංකුවල රුපියල්වලින් ණය දීමේ කටයුතු හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ ශේෂ පත්‍රය මත මුළු වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 6,972 දක්වා සියයට 17.3 කින් ඉහළ ගියේය. තැන්පතු, අරමුදල් සපයා ගැනීමේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය ලෙස තවදුරටත් පැවති අතර, 2014 වසර අවසානය වනවිට මෙම අංශයේ මුළු වගකීම්වලින් සියයට 67.2 ක් තැන්පතු මගින් සපයා ගැනුණි. මෙම අංශයේ ශේෂ පත්‍රයෙන් පිටත අනාවරණයන් රුපියල් බිලියන 3,128 දක්වා සියයට 5.2 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම අංශයේ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (ROA) සහ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ (ROE) 2013 වසරේ වාර්තා කළ සියයට 1.3 ට සහ සියයට 16.0 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී පිළිවෙළින් සියයට 1.4 ක් හා සියයට 16.5 ක් දක්වා වර්ධනය විය. මෙම අංශයේ අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය පහළ ගිය අතර, අක්‍රීය ණය අනුපාතය 2013 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 5.6 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 4.2 දක්වා අඩු විය. අවදානම් මත බරතැබූ සමස්ත වත්කම්වලින් වෙළඳපොළ අවදානම මත බරතැබූ වත්කම් ප්‍රමාණය අඛණ්ඩව සියයට 3 ක් හෝ ඊට වඩා අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. මෙම විචක්ෂණශීලී අවශ්‍යතා සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී, මුදල් අංශයේ පැවති තත්ත්වයන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම අංශය අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයක් සහිතව ක්‍රියාත්මක වූ

අතර, 2014 වසර අවසානය වනවිට දේශීය බැංකු ඒකකවල ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීලතා වත්කම් අනුපාතය සියයට 20 ක් වූ අවම අවශ්‍යතාවයට සාපේක්ෂව සියයට 39 කට වඩා ඉහළ අගයක පැවති අතර, මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය සියයට 16.7 ක් පමණ වෙනැයි ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. බාසල් II යටතේ මෙහෙයුම් අවදානම සඳහා ප්‍රමිතිගත ප්‍රවේශයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, නිශ්චල දේපල තක්සේරු කිරීම සඳහා නියාමන රාමුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, තොරතුරු ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සඳහා මාර්ගෝපදේශ සැකසීම සහ 2016 වසරේ සිට අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව ඉහළ නැංවීම වැනි ප්‍රතිපත්ති, 2014 වසරේ දී බැංකු අංශයට හඳුන්වා දෙනු ලැබූ විචක්ෂණශීලී ප්‍රතිපත්ති අවශ්‍යතාවයන් විය.

මෑත වසරවල දී ආරම්භ කළ ව්‍යාපාරික හා මූල්‍ය අංශ යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් මුදල් සමාගම් හා විශේෂිත කල්බදු සමාගම් අංශය 2014 වසරේ දී වැඩිදියුණු වූ ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කළේය. අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණයක් පැවතීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී මෙම අංශයේ මුළු වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 18.9 ක යහපත් වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම, අඩු පිරිවැය කෙටි කාලීන තැන්පතු මගින් එම වර්ධනය සඳහා අරමුදල් සපයා ගන්නා ලදී. මෙම අංශයේ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ හා ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ 2013 වසරේ දී වාර්තා වූ පිළිවෙළින් සියයට 2.1 ට හා සියයට 8.2 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී පිළිවෙළින් සියයට 3.0 ක් හා සියයට 13.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 44.3 දක්වා සියයට 19.9 කින් ඉහළ යෑම හමුවේ පවා, අක්‍රීය ණය අනුපාතය 2013 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 6.7 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ දී සියයට 6.9 කින් සුළු වශයෙන් වර්ධනය විය.

අඩු පොලී අනුපාතික පැවතීම හේතුවෙන් මෙම අංශයේ වත්කම් හා වගකීම් ප්‍රතිමිලකරණ ක්‍රියාවලියට යටත් කරන ලද අතර, ඒ හේතුවෙන් ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය 2013 වසරේ දී පැවති සියයට 6.6 ට සාපේක්ෂව සියයට 8 දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙම අංශයේ මුළු වත්කම්වලට ද්‍රවශීල වත්කම් දක්වන අනුපාතය 2014 වසරේ දී සියයට 9.6 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ද්‍රවශීල වත්කම්වල අවම නියාමන අවශ්‍යතාව වන රුපියල් බිලියන 52.8 ට සාපේක්ෂව එය රුපියල් බිලියන 29.5 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කරන ලදී. ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය 2013 වසරේ වාර්තා කළ සියයට 14.8 ට සාපේක්ෂව 2014 වසර අවසානය වනවිට සියයට 13.5 දක්වා අඩු වුව ද, අවදානම් මත බරතැබූ වත්කම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් එය අවම නියාමන අවශ්‍යතාවට වඩා බොහෝ ඉහළින්

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, දුර් දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

පැවතුණි. බැංකු සහ මහ බැංකුව විසින් නියාමනය කරන මුදල් සමාගම් හා විශේෂිත කල්බදු සමාගම් සඳහා හඳුන්වා දුන් මූල්‍ය අංශය ඒකාබද්ධ කිරීමේ වැඩසටහන 2014 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන නියාමන ප්‍රතිපත්තියක් විය. ඒ අනුව, නියාමන සහාය හා බදු දිරිගැන්වීම් ලබාදීම තුළින්, දැනට පවතින මුදල් සමාගම් හා විශේෂිත කල්බදු සමාගම් සංඛ්‍යාව 58 සිට 20 දක්වා අඩු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරිණි. 2014 වසර අවසානය වනවිට ඒකාබද්ධ කිරීම් 10 ක් අවසන් කෙරුණු අතර, තවත් 22 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. එම ක්‍රියාවලියේ දී මතු වූ ගැටළු කිහිපයක් හේතුවෙන් නව රජය විසින් පත්කරන ලද කමිටුවේ සමාලෝචන කටයුතු සිදු කෙරෙන තෙක් මෙම වැඩසටහන තාවකාලිකව අත්හිටුවා ඇත.

පොලී අනුපාතික අඩු මට්ටමක පවතින වාතාවරණයක් මධ්‍යයේ 2014 වසරේ දී ඒකක භාර හා විශ්‍රාම අරමුදල්වල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා විය. 2014 වසර අවසානය වනවිට පැවති ඒකක භාර සංඛ්‍යාව 63 ක් දක්වා ඒකක භාර 10 කින් ඉහළ ගිය අතර, එම අංශයේ මුළු වත්කම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 126.5 ක් දක්වා දෙගුණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය විය. 2014 වසරේ දී සියයට 13 කින් පමණ වර්ධනය වූ රක්ෂණ අංශය අවදානම්වලට ඔරොත්තු දෙන තත්ත්වයක අඛණ්ඩව පැවතුණි. සෑම අවස්ථාවකදීම එක් එක් අරමුදලක සිටිය යුතු අවම ඒකක භාර හිමියන් සංඛ්‍යාව සහ මූලික මහජන නිකුතුවන් සිදු කරන අවස්ථාවලදී සිටිය යුතු අවම ඒකක භාර හිමියන් සංඛ්‍යාව දක්වමින් සියලුම ඒකක භාර වෙත නියෝගයක් නිකුත් කිරීම, ඒකක භාර සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධානතම නියාමන ප්‍රතිපත්තීන් විය. අවම නියාමන ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නැංවීම සහ අවදානම් පාදක කරගත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා රාමුවක් හඳුන්වා දීම පිණිස 2016 වසර වනවිට රක්ෂණ සමාගම් මහජන ලයිස්තුගත කිරීම අනිවාර්ය කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම, වසර තුළ දී රක්ෂණ අංශයට හඳුන්වා දුන් ප්‍රධාන නියාමන ප්‍රතිපත්ති විය.

2014 වසර තුළ දී දේශීය මූල්‍ය වෙළඳපොළවල් නවදුරටත් ද්‍රවශීලව හා ක්‍රියාකාරීව පැවතුණි. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි අතිරික්ත ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොර්ඩෝවට අනුකූලව ස්ථාවරව පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා එම අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය අවශෝෂණය කර ගැනීමට මහ බැංකුව විසින් වසර පුරා නිරන්තරයෙන් විවිධ වෙළඳපොළ මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, 2014 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 4,299 ක වටිනාකමින්

යුත් ප්‍රති-මිලදී ගැනුම් ගනුදෙනු සිදු කරන ලද අතර රුපියල් බිලියන 4,340 ක වටිනාකමින් යුත් නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් මහ බැංකුව විසින් ලබා දෙන ලදී. අඩු පොලී අනුපාතික වාතාවරණයක් හා ඉහළ ආයෝජක විශ්වාසයක් පැවතීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ තිරසාර වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, 2014 නොවැම්බර් මස දී සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය 7,548 ක් දක්වා ඉහළ නැංවමින් වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය රුපියල් බිලියන 3,205 ක් විය. 2014 වසර අවසානය වනවිට සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය 7,299 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය රුපියල් බිලියන 3,105 ක් විය. තවද, විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ සහභාගිත්වයක් සමඟ 2014 වසර තුළ දී කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළේ ශුද්ධ විදේශීය ආයෝජන ගලාපීම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 168 ක් ලෙස වාර්තා විය. සාංගමික ණය ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ 2014 වසරේ දී සිදු කරන ලද නිකුතුවන් සංඛ්‍යාව හා ඒවායේ වටිනාකම සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතුණි. ඒ අනුව, 2013 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 69.1 ක වටිනාකමින් යුතු ලයිස්තුගත ණය නිකුතුවන් 83 ට සාපේක්ෂව 2014 දී රුපියල් බිලියන 54.2 ක වටිනාකමින් යුත් සාංගමික ණය නිකුතුවන් 46 ක් පමණක් සිදු කරන ලදී. වාණිජ පත්‍ර සඳහා වූ ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ ද 2014 වසරේ දී සාපේක්ෂව අඩු ක්‍රියාකාරිත්වයක් වාර්තා කළ අතර, පෙර වසරේ නිකුත් කරන ලද රුපියල් බිලියන 28.3 ක වටිනාකමට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී නිකුත් කරන ලද වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම රුපියල් බිලියන 8.2 ක් විය. විදේශ ආයෝජන හා වෙළඳාම තුළින් විදේශ මුදල් ගලාපීම ඉහළ යෑමත් සමඟ 2014 වසරේ දී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ ගනුදෙනු පරිමාව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 15,478 ක් දක්වා සියයට 12.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, විදේශීය සංචිතවල සහාය ඇතිව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට සාමාන්‍ය ලෙස මැදිහත්වීම හරහා එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලේ විනිමය අනුපාතය මත ඇති වූ පීඩනය වැඩි විචලතාවයන්ගෙන් තොරව පවත්වා ගත හැකි විය.

ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී, කිසිදු ප්‍රධාන පද්ධතිමය අවදානමකින් තොරව ඉහළ පරිමාවකින් ගනුදෙනු සිදු කිරීමට පද්ධති මගින් පහසුකම් සැලසිණි. ලංකාසෙට්ල් පද්ධතිය හා වෙක්පන් නිෂ්කාගන පද්ධතිය විශාලතම සමස්ත ගනුදෙනු වටිනාකම සහ ගෙවීම් පරිමාව සඳහා අඛණ්ඩව දායකත්වය ලබාදුණි. 2014 වසරේ දී මෙහෙයවන්නා වන ලංකාක්ලියර් (පුද්.) සමාගම හා නියාමනකරු වන මහ බැංකුව විසින් ඒකාබද්ධව කාඩ්පත් හා අනෙකුත් ගෙවීම් සඳහා වූ පොදු

යාන්ත්‍රණයේ දෙවන අදියර වන ඉලෙක්ට්‍රොනික මුදල් හුවමාරු කිරීමේ පොදු යාන්ත්‍රණයේ මූලික වැඩකටයුතු අවසන් කෙරුණු අතර, ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයට ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර 2,500 කට අධික සංඛ්‍යාවක් සම්බන්ධ කරමින් එයට සම්බන්ධ වූ බැංකු සාමාජික සංඛ්‍යාව නවයක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

1.3 ගෝලීය ආර්ථික පරිසරය සහ ඉදිරි දැක්ම

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි ලෝක ආර්ථික ඉදිරි දැක්මට (World Economic Outlook) අනුව, ප්‍රධාන ආර්ථිකයන්ගේ වර්ධන ඉලක්ක තුළ සිදු වූ සැලකිය යුතු වෙනස්වීම් සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්ගේ වර්ධන ප්‍රවණතාව අඩු වීම සමඟ 2014 වසරේ දී ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විය. දියුණු ආර්ථිකයන්ගේ අතිරික්ත ධාරිතාව තුළින් සැලකිය යුතු ලෙස නිමවුම් පරතරයන් ඇතිවීම සහ වෙළඳ භාණ්ඩවල ගෝලීය සැපයුම ඉහළ යෑම හා ඉල්ලුම පහළ යෑම තුළින් මිල මට්ටම් අඛණ්ඩව පහළ යෑම හේතුවෙන් ගෝලීය උද්ධමනය 2014 වසර තුළ දී පහළ මට්ටමක පැවතුණි. 2014 වසර තුළ දී ගෝලීය ධනිෂ්ඨතා මිල ගණන් පහළ මට්ටමක පැවතුණි. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ යහපත් ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම හේතුවෙන් ඇතැම් දියුණු සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්හි මුදල් ඒකක 2014 වසර තුළ දී එ.ජ. ඩොලරයට එරෙහිව අවප්‍රමාණය විය.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට අනුව, ඉහළ ණය මට්ටම, ඉහළ රැකියා විසුකෑනිය හා අඩු ආයෝජන සමඟ ගෝලීය වර්ධනය පහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එක්සත් ජනපදයේ අපේක්ෂිත පොලී අනුපාතික ඉහළ යෑම සහ සමහර දියුණු ආර්ථිකයන්ගේ අඩු උද්ධමනය අතිරේක අභියෝගයන් ජනිත කරනු ඇත. කෙසේ වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය 2015 වසරේ දී සියයට 3.5 කින් සහ 2016 වසරේ දී සියයට 3.7 කින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, දියුණු ආර්ථිකයන් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම, සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල අභ්‍යන්තර ගැටලු ක්‍රමයෙන් විසඳීම සහ ධනිෂ්ඨතා මිල ගණන්වල වූ සැලකිය යුතු පහළ යෑම මෙසේ ගෝලීය වර්ධනය අඩු වීමට ආයක වනු ඇත. දියුණු ආර්ථිකයන්ගේ පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය 2015 වසර තුළ දී සියයට 1 මට්ටමේ පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් පහළ යෑම සමහර කලාපයන්හි තවදුරටත් අවධමනයක් ඇති වීමේ අවදානම වර්ධනය කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රමාණාත්මක ලිහිල්කරණ ක්‍රියාමාර්ග තුළින් මතු වන බාහිරතා මගින් ඇති විය

1.4 සංඛ්‍යා ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතා සහ ඉදිරි දැක්ම (අ)

ශීර්ෂය	2012	2013	2014	2015
	ඇස්තමේන්තු පුරෝකථන			
ලෝක නිෂ්පාදනය	3.4	3.4	3.4	3.5
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	1.2	1.4	1.8	2.4
ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය	2.3	2.2	2.4	3.1
යුරෝ කලාපය	-0.7	-0.5	0.9	1.5
එක්සත් රාජධානිය	0.3	1.7	2.6	2.7
ජපානය	1.5	1.6	-0.1	1.0
නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්	5.1	5.0	4.6	4.3
සංවර්ධනය වන ආසියාව	6.7	7.0	6.8	6.6
චීනය	7.7	7.8	7.4	6.8
ඉන්දියාව	4.7	6.9	7.2	7.5
ලෝක වෙළඳ පරිමාව (භාණ්ඩ හා සේවා)	2.9	3.5	3.4	3.7
ආනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	1.2	2.1	3.3	3.3
නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	6.0	5.5	3.7	3.5
අපනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	2.0	3.1	3.3	3.2
නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	4.6	4.6	3.4	5.3
මිල නැසීම්				
පාරිභෝගික මිල				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	2.0	1.4	1.4	0.4
නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	6.1	5.9	5.1	5.4
වෙළඳ ද්‍රව්‍ය මිල (එ.ජ.ඩොලර්)				
ඉන්ධන	1.0	-0.9	-7.5	-39.6
ඉන්ධන නොවන	-10.0	-1.2	-4.0	-14.1
එ.ජ.ඩොලර් තැන්පතු මත සය මාසික ලක්ෂිත අන්තර් බැංකු අර්පණ පොලී අනුපාතිකය (සියයට)	0.7	0.4	0.3	0.7

(අ) වෙනත් සඳහන් නොමැති විට මූලාශ්‍රය: World Economic Outlook, ජා.මු.අ. (2015 අප්‍රේල් සහ 2014 මක්කෝබර්)

නැඟී එන අභියෝග හේතුවෙන් නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්හි පාරිභෝගික මිල උද්ධමනයෙහි යම් ඉහළ යෑමක් ඇති වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.

1.4 මධ්‍යකාලීන සාර්ව ආර්ථික දැක්ම

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2015 වසර සඳහා සියයට 7.0 ක ආර්ථික වර්ධනයක් සහ මැදිකාලීනව, එනම්, 2016-2018 කාල පරිච්ඡේදයේ දී මූර්ත ද.දේ. නිෂ්පාදනය සියයට 7.8 ක සාමාන්‍ය වර්ධනයකින් යුතුව තිරසාර වර්ධන මාවතකට පිවිසෙනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. විශේෂයෙන්, වසරේ පළමු කාර්තුවේදී රාජ්‍ය අංශයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු මන්දගාමී වීම සහ පෞද්ගලික ආයෝජකයන්ගේ මධ්‍යස්ථ ආකල්ප 2015 වසරේ අඩු ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන්ට හේතු වේ. රජයේ

අපේක්ෂිත නව ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග සමඟ ඉන් පසුව ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. දේශීය ආර්ථිකයේ වර්ධනයට උපකාරී වන ලෙස සැකසුණු දේශීය ප්‍රතිපත්ති රාමුව, ආයෝජන ආකල්ප වැඩිදියුණු වීම සහ ගෝලීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල අපේක්ෂිත වර්ධනයන් තුළින් ප්‍රතිලාභ ලබමින් මැදිකාලීන වර්ධන පුරෝකථන ළඟාකර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. කෘෂිකාර්මික, කාර්මික සහ සේවා යන සියලු ප්‍රධාන නිෂ්පාදන අංශ දියුණු තාක්ෂණය, මානව සම්පත් වර්ධනය වීම සහ පෞද්ගලික අංශයේ නව අයෝජන අවස්ථා ඇති වීම තුළින් ආර්ථිකය වර්ධනය කරවනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කාලීනව ක්‍රියාත්මක කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රවාහ ඉහළ යෑම සහ විදේශ ඉල්ලුම ඉහළයෑම ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය වැඩිදියුණු වීම සඳහා ධනාත්මක ලෙස දායක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. උද්ධමනය මැදි තනි අංකයක පවත්වා ගැනීම සඳහා යොමු වූ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය, අයවැය හිඟය අඩු කිරීමට සහ රාජ්‍ය ණය සංයුතිය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම අරමුණු කරගත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වැනි විවික්ෂණශීලී මුදල් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති මැදිකාලීනව අපේක්ෂිත වර්ධනය ළඟාකර ගැනීම සඳහා උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, නව ආයෝජන හඳුන්වාදීම් සහ විවික්ෂණශීලී මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග නිසා සිදුවන ධාරිතාවය පුළුල් වීම හේතුවෙන් 2015 වසරේ වාර්ෂික පාරිභෝගික මිල උද්ධමනය සියයට 3 ක් ලෙස සහ ඉන් පසු සියයට 4 ක් පමණ වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

මැදි කාලීනව විදේශීය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම වැඩිදියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. අපනයන ඉපැයුම් 2015 වසර තුළ දී සහ ඉන් ඉදිරියට සාපේක්ෂව ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි ද එය විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාව ශක්තිමත් කිරීම කෙරෙහි දායක වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, තෙල් මිල ගණන් සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා 2015 වසරේ දී අඩු වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර තිබෙන ආනයන වර්ධනය, පාරිභෝගික, අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනයන් වෙත වන ඉල්ලුමෙහි අපේක්ෂිත වැඩි වීම පිළිබිඹු කරමින් ඊළඟ වසරේ දී වඩා ඉහළ අනුපාතයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, අපනයන ඉපැයුම් සාපේක්ෂව ඉහළ යෑමත් සමඟ මැදි කාලීනව වෙළඳ ශේෂය වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, විශේෂයෙන්ම සංචාරක සහ විදුලි සන්දේශ, පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා යන අංශවලින් වන ඉපැයුම්වල අපේක්ෂිත වර්ධනයත් සමඟ සේවා අපනයනයන් මගින් වන

ලැබීම් මැදි කාලීනව හිතකර වර්ධනයක් අඛණ්ඩව වාර්තා කරනු ඇත. විදේශ විනිමය ලැබීම්වලට විශාල වශයෙන් දායක වන විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ද, දේශීයව සේවා නියුක්ති ඉඩ ප්‍රස්ථා ඉහළ යෑම හේතුවෙන් අඩු වේගයකින් වුවද අඛණ්ඩව වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි ට අනුව ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටමට ළඟා වීමට අපේක්ෂිත අතර ඒ තුළින් රට සම මට්ටමේ පවතින නව රටවල් කාණ්ඩයකට වර්ග කෙරෙනු ඇති අතර එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අරමුදල් රැස්කිරීමේ හැකියාව ශක්තිමත් වනු ඇත. තවද දියුණු යටිතල පහසුකම් සමඟ ආයෝජන පරිසරයේ අපේක්ෂිත වර්ධනයන් රට වෙත වූ ආයෝජන ලැබීම් දිරිමත් කරනු ඇත. ඒ අනුව, කොටස් ලෙස සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලෙස වූ ලැබීම් මැදි කාලීනව වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. මැදි කාලීනව ගෝලීය පොලී අනුපාතිකයන් ඉහළ යෑමට ඉඩ ඇති බැවින් අන්තර්ජාතික ණය සහ ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ වෙතින් ලබා ගන්නා අරමුදල් සඳහා ඇති රුචිකත්වය අඩු වුවද බැංකු අංශය සහ අනෙකුත් සංස්ථා මෙවැනි අරමුදල් ලබා ගැනීම සඳහා තවදුරටත් ප්‍රවේශ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. රටෙහි විදේශීය ලැබීම් කෙරෙහි රජයේ දිගුකාලීන විදේශ මූල්‍යනය ද දායක වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ.

මැදිකාලීනව, මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි පුළුල් වීමට පහසුකම් සලසමින් උද්ධමනය සියයට 3-5 පරාසය තුළ පවත්වා ගැනීමට ඉලක්ක කරනු ඇත. විශේෂයෙන්ම උද්ධමනය සහ ආර්ථික වර්ධනය වැනි ප්‍රධාන සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යයන් මූලිකව අරමුණු කරගත් මුදල් ප්‍රතිපත්ති රාමුව නමාශීලී උද්ධමනය ඉලක්ක කරගත් ක්‍රමයක් වෙත නැඹුරු වනු ඇති අතර, මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ප්‍රධාන දර්ශක විචල්‍යය ලෙස පුළුල් මුදල් සැපයුම පවත්වා ගනු ඇත. මැදිකාලීනව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපකරණ විශේෂයෙන් ම ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව සහ එක් දින අන්තර් බැංකු පොලී අනුපාතිකය යෝග්‍ය ලෙස මෙහෙයවමින් උද්ධමනය අවශ්‍ය කරන පරාසය වන සාමාන්‍ය වශයෙන් සියයට 3-5 ක මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂිතය. පුළුල් මුදල් සැපයුමේ ප්‍රධානතම අයිතමය වන වාණිජ බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ණය වර්ධනය, 2015 වසරේ සියයට 15.5 ක් හා ඉන් පසු සියයට 15.0 ක් පමණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ ආයෝජන පරිසරය වැඩිදියුණු වීම මේ සඳහා පහසුකම් සපයනු ඇත. රජයේ ආදායම් වැඩි කිරීම, රජයේ වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම

1.5 සංඛ්‍යා සටහන		මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව (අ)					
දර්ශකය	ඒකකය	2013 (අ)	2014 (ඇ)	පුරෝකථන			
				2015	2016	2017	2018
මුද්‍රන අංශය							
මුද්‍රන ද.දේ.නි. වර්ධනය	සියයට	7.2	7.4	7.0	7.5	8.0	8.0
වෙළඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි.	රුපියල් බිලියන	8,674	9,785	11,080	12,447	14,044	15,853
වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය	සියයට	6.7	5.1	3.0	4.0	4.0	4.0
ඒක පුද්ගල ද.දේ.නි	එ.ජ.ඩොලර්	3,280	3,625	4,009	4,469	4,997	5,624
මුළු ආයෝජන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	29.5	29.7	28.0	30.0	31.0	32.5
දේශීය ඉතිරිකිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	20.0	21.1	22.3	24.2	25.8	27.7
ජාතික ඉතිරිකිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	25.8	27.0	27.0	28.6	30.0	31.5
විදේශීය අංශය							
වෙළඳ පරතරය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-11.3	-11.1	-7.8	-8.1	-7.6	-7.1
අපනයන	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	10,394	11,130	12,217	13,307	14,331	15,429
ආනයන	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන	18,003	19,417	18,787	20,958	22,457	24,047
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-3.8	-2.7	-1.0	-1.4	-1.0	-1.0
විදේශීය නිල සංචිත	ආනයනික මාස වශයෙන්	5.0	5.1	6.2	5.2	5.0	5.0
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය							
සමස්ත ආදායම් සහ ප්‍රදාන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	13.3	12.3	13.6	14.0	14.7	14.9
වියදම හා ශුද්ධ ණයදීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	19.2	18.3	18.0	18.2	18.7	18.7
වර්තන ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-0.8	-1.3	-0.4	0.4	1.1	1.3
සමස්ත අයවැය හිඟය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-5.9	-6.0	-4.4	-4.2	-4.0	-3.8
රජයේ ණය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	78.3	75.5	72.0	69.0	66.0	63.0
මුදල් අංශය (ඇ)							
පුළුල් මුදල් වර්ධනය (M ₂)	සියයට	16.7	13.4	12.0	12.5	13.0	13.0
පෞද්ගලික අංශයට ණය දීමිචල වර්ධනය	සියයට	7.5	8.8	15.5	15.0	15.0	15.0

(අ) 2015 මාර්තු මැද වනවිට පැවති තොරතුරු මත පදනම් වී ඇත. මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) සංශෝධිත මුදල් අමාත්‍යාංශය
 (ඇ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ඈ) වසර අවසානයේ ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවල පිරිවැය නිරූපණය කරන ගාස්තු ව්‍යුහය සැකසීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් රජය සහ රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් බැංකු අංශයෙන් මූල්‍ය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම අඩු වීම නිසා මැදි කාලීනව පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණයෙහි තිරසාර වර්ධනයක් ඇති වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. මේ අතර, මැදි කාලීනව ඉහළ විදේශීය ලැබීම් ප්‍රමාණයක් අපේක්ෂා කරන බැවින් එම ලැබීම් අවශෝෂණය කිරීම සඳහා යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව සහ දේශීය පොලී අනුපාතික මැදිකාලීනව අපේක්ෂිත උද්ධමන මාවතට සමගාමීව පවත්වා ගැනීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

රජයේ මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය උපායමාර්ගය සකස් කොට ඇත්තේ අයවැය හිඟය අඩුකර ගැනීම සහ රාජ්‍ය ණය අඩු කර ගැනීම තුළින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට මෙන්ම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් තුලිත වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට අවශ්‍ය හිතකර පරිසරයක් සකසා ගැනීම සඳහාය. වසර අවසානයේ පැවති අයහපත්

කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් දැරීමට සිදු වූ වියදම් ද ඇතුළුව සැලසුම් නොකළ වියදම් වැඩි වීම සහ ආදායම් එක්රැස් කිරීම අඩු වීම හේතුවෙන් 2014 වසරේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යෑම කෙරෙහි යම් බාධාවක් ඇති විය. කෙසේ වුවද, රජය විසින් හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂිත නව ප්‍රතිපත්ති තුළින් මැදි කාලීනව අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 4.0 කට වඩා අඩු වීම සමඟ අයවැය තත්ත්වය වැඩිදියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. බදු නිදහස් කිරීම් ක්‍රමානුකූල කිරීම සහ බදු අනුකූලතාවය හා බදු පරිපාලනය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් මැදි කාලයේ දී ආදායම් අතිරික්තයක් උත්පාදනය කර ගැනීම සඳහා රජයේ ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 15.0 ක පමණ මට්ටමකට වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මුළු බදු ආදායමෙහි සෘජු බදුවල දායකත්වය ඉහළ නැංවීමට මෙන්ම වක්‍ර බදුවල දායකත්වය අඩු කිරීම වඩා අනුක්‍රමික බදු ක්‍රමයක් ඇති කිරීම සඳහා පවතින බදු ක්‍රමය නැවත සකස් කිරීමට තවදුරටත් අවධානය

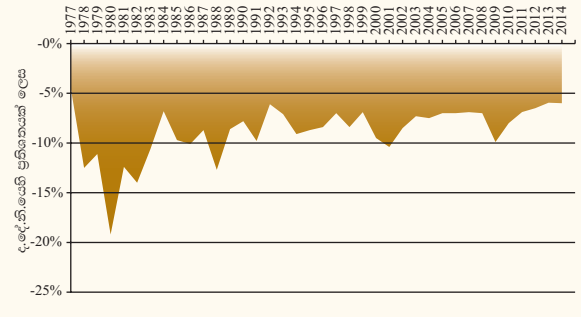

විශේෂ සටහන 1

ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම : අභියෝග සහ ප්‍රතිපත්ති

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යෑම සඳහා රජය ගත් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සමස්ත අයවැය හිඟය යම් ප්‍රමාණයකට අඩු කර ගැනීමට හැකි වුවද, රටෙහි නාමික ආදායම වර්ධනය වීමේ වේගයට වඩා රාජ්‍ය ආදායමේ වර්ධන වේගය අඩු වීම (රූප සටහන වි.ස. 6.1), ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රභල අභියෝගයක් වේ. 1978 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 27.4 ක් වූ රාජ්‍ය ආදායමෙහි පසුකාලීනව යම් විචලනයන් පැවතිය ද 2014 වසර වන විට එය සියයට 12.2 දක්වා ක්‍රමිකව අඩු විය. මෙම තත්ත්වය තුළ රාජ්‍ය ආදායමේ¹ ප්‍රධානතම ප්‍රභවය ලෙස සලකනු ලබන බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1978 දී පැවති සියයට 24.2 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 10.7 දක්වා අඩු විය (රූප සටහන වි.ස. 6.2). අතීතයේ සිටම ශ්‍රී ලංකාවේ සෘජු බදු ආදායම, මුළු බදු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 20 ක තරම් පහළ අගයක් වූ අතර (රූප සටහන වි.ස. 6.3), 2014 වසරේ දී උපයන විට ගෙවීමේ බදු ආදායම ද ඇතුළත්ව සංස්ථාපිත නොවන බදු ආදායම මුළු සෘජු බදු ආදායමෙන් සියයට 15 කට පමණ ප්‍රමාණයකට දායක විය. වක්‍ර බදු ආදායම සම්බන්ධයෙන් බලන විට එකතු කළ අගය මත බදු ආදායමේ දායකත්වය ඉතා ඉහළ වුවද, 2014 වසරේ දී එහි වාර්ෂික වර්ධන වේගය සියයට 9.8 ක් තරම් ඉතා පහළ අගයක් විය. ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම, දකුණු ආසියාතික කලාපයේ සමාන රටවල්² හා සැසඳීමේ දී එතරම් වෙනසක් දක්නට නොතිබුණ ද ආර්ථික සහයෝගිතාව හා සංවර්ධනය සඳහා වූ සංවිධානයට (OECD) අයත් රටවල්³ පවතින සියයට 36 ක් පමණ වන අනුපාතය හා සැසඳීමේ දී ඉතා අඩු අගයකි.

රූප සටහන වි.ස. 1.1 ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සමස්ත අයවැය හිඟය

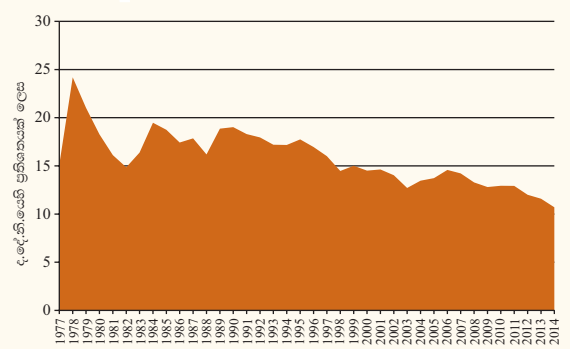

1 ආදායම පිළිබඳ අරමුණ හැර, ආදායම් විෂමතාවය අඩු කිරීම, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ස්ථාවර කිරීම, ආර්ථික වර්ධනය වැඩි කිරීම සහ ආයෝජන ගලා ඒම මෙහෙයවීම සඳහා රජයට බදුකරණය භාවිතා කළ හැකිය. මෙම විවිධ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ දී යහපත් බදු ක්‍රමයක් මගින් ආර්ථිකයේ කාර්යක්ෂමතා අලාභ අවම කිරීමට මෙන්ම සාධාරණ බව, සරල බව සහ බදු එකතු කර ගැනීමේ පහසුව සැලසීම බලාපොරොත්තු වේ.

2 Revenue Mobilisation in South Asia: Policy Challenges and Recommendations, Global Economic Prospects, World Bank, 2015.

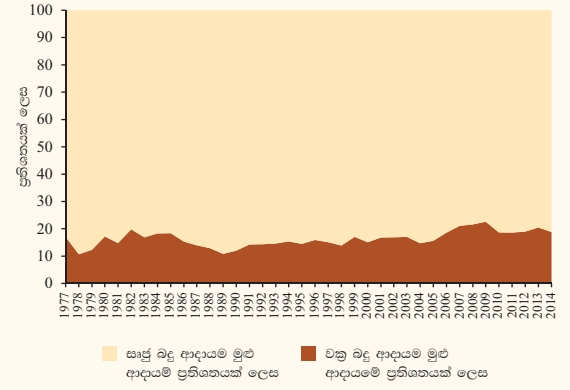
3 Addressing Tax Evasion and Tax Avoidance in Developing Countries, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), 2010.

රූප සටහන වි.ස. 1.2 ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම

විවෘත ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දීමෙන් පසුව 1987 දී ආචාර්ය එච්.එස්. වනසිංහ මහතාගේ සභාපතිත්වයෙන් සහ 2009 දී මහාචාර්ය ඩබ්.ඩී. ලක්ෂ්මන් මහතාගේ සභාපතිත්වයෙන් යුතුව බදුකරණය පිළිබඳ රාජ්‍ය කොමිෂන් සභා 02 ක් පත් කළ අතර එමගින් බදු ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව වඩාත් ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා බදු මගහරවා ගැනීම සඳහා ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග සම්බන්ධ නිර්දේශයන් ද ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙම නිර්දේශයන් මත පදනම්ව, බදු පද්ධතිය සරල කිරීමට, බදු පදනම පුළුල් කිරීමට හා බදු අනුකූලතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා බදු ක්‍රමය තුළ ප්‍රතිසංස්කරණ ගණනාවක් සිදු කරන ලදී. එසේ වුවද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ මුළු ආදායම මෙන්ම බදු ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පැවතිණි. 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල දක්වා ඇති පරිදි, “බදු ආදායම අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව මගහරවා ගැනීමේ හා ආපසු හැරවීමේ අවශ්‍යතාව අදාළ අරමුදලේ නිලධාරීන් සහ බලධාරීන් විසින් පැහැදිලිව හඳුනා ගෙන ඇත [...] බදු ආදායමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් නොමැතිව කල් පවතින රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවයන්

රූප සටහන වි.ස. 1.3 මුළු බදු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සෘජු බදු ආදායම හා වක්‍ර බදු ආදායම

ලඟාකර ගත නොහැක. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ඉහළ හා තිරසාර ප්‍රතිපාදන සැපයීම සහ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය ශීඝ්‍රයෙන් අඩු කර ගැනීම අවශ්‍ය හෙයින් රජයේ ආදායම නැවත ඉහළ නංවා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, ඒ තුළින් පුළුල් සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය පිළිබඳ විශ්වාසයක් ද ගොඩනගනු ලබනු ඇත.⁴ මෙම තත්ත්වය වර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව හේතුවෙන්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම අඩු වීමට හේතු සහ ඒ සඳහා ගත හැකි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් පහත පරිදි සැකෙවින් සාකච්ඡා කර ඇත.

මෑත කාලයේ ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අඩු වන්නේ ඇයි?

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම අඩු වීමට හේතු වී ඇති කරුණු පහත පරිදි වේ.

1) ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය සඳහා භාවිතා කළ ප්‍රතිපත්තිවලින් ඇති වූ අනපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලය:

අ. අපනයන ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් නිදහස් වෙළඳ ප්‍රතිපත්තිය හඳුන්වා දීමෙන් පසු යුගයේ දී වෙළඳාම හා සම්බන්ධ බදු අඩු කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම, ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ (WTO) සාමාජිකයෙක් ලෙස තීරු බදු සම්බන්ධව පැවති විවිධ බාධක ගණනාවක් ලිහිල් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළුව බොහෝමයක් නැගී එන ආර්ථිකයන් ආදායම් බදු කෙරෙහි නොව වෙළඳාම සම්බන්ධ බදු කෙරෙහි වැඩි විශ්වාසයක් තැබීමට පෙළඹුණු අතර, තීරු බදු අඩු කිරීමේ මෙම සාමාන්‍ය ප්‍රවණතාව නැගී එන ආර්ථිකයන්හි සමස්ත බදු ආදායම අඩු කිරීමට හේතු විය.⁵

ආ. අපනයනානිමුක වර්ධන ප්‍රතිපත්ති යටතේ (මෑත කාලයේ සේවා අපනයන ප්‍රවර්ධනය ද ඇතුළත්ව) සෘජු විදේශ ආයෝජන වඩාත් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා බදු නිදහස් කිරීම් ප්‍රදානය කරන ලදී. බදු නිදහස් කිරීම්වලින් සමහරක් දිගුකාලීනව සහ ප්‍රමුඛතා නොවන අංශ සඳහා ප්‍රදානය කර ඇත. දියුණු වෙමින් පවතින රටවල සෘජු විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂණය සඳහා හඳුන්වා දුන් මෙම බදු සහන, බහු ජාතික සමාගම් විසින් අනිසි ලෙස භාවිතා කරමින් සිය රටවලට ලාභ මාරු කිරීම

සඳහා යොදා ගැනීමේ අවදානමකට ලක්ව ඇති බව හඳුනා ගෙන ඇත.⁶

ඇ. සාමාන්‍යයෙන්, අඩු බදු අනුපාත පැවතීම ආර්ථික වර්ධනයට⁷ උපකාරී වන බව සැලකුව ද බදු පදනම පුළුල් කිරීමකින් තොරව අඩු බදු අනුපාත හඳුන්වා දීම.

2) රජයේ කෙටිකාලීන අරමුදල් අවශ්‍යතා සඳහා බදු පද්ධතියට නිතර සිදුකරන වෙනස්කම්, ප්‍රතිපත්තිවල ඒකාග්‍රතාවය කෙරෙහි බලපෑ අතර දැනට බදු ගෙවන්නන් හා බදු අයකර ගත හැකි තැනැත්තන් අතර අවිනිශ්චිතතාවක් ඇති කිරීමට ද හේතු වී ඇත. එසේම, මෙය බදු පද්ධතිය තවදුරටත් සංකීර්ණ වීමට ද ඉවහල් වේ.

3) විශාල අවිධිමත් ආර්ථිකයක් පැවතීම හේතුවෙන් බදු පැහැර හැරීම සහ බදු මගහැරීමට ඇති හැකියාව නිසා ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු ආදායම අඩු වීමට හේතු වී ඇත. Schneider සහ Buehn (2009) ට අනුව, 1999-2006 කාලපරිච්ඡේදය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ඡායා ආර්ථිකය (Shadow Economy) ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 45 ක් පමණ විය. දියුණු හා දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් 120 ක් සඳහා ඔවුන්ගේ ගණනය කිරීම්වලට අනුව ඡායා ආර්ථිකයන්හි විශාලත්වය ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ ජපානය වැනි දියුණු රටවල සියයට 7-8 සිට බොලීවියා වැනි රටවල සියයට 70 දක්වා ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වේ.⁸

4) බදු පරිපාලනයේ පවතින අකාර්යක්ෂමතාවන් ද බදු රැස්කිරීම අඩු කිරීමට හේතු වී ඇත. බදු ක්‍රමය සරල කිරීම උදෙසා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණ ද සංකීර්ණ බදු නීති සහ බදු වර්ග විශාල ගණනාවක් පැවතීම මෙන්ම බදු ගෙවීමේ සහ බදු සම්බන්ධ ගැටලු බෙරුම් කිරීමේ දී පවතින දුෂ්කර ක්‍රියාවලීන් ද මීට ඇතුළත් වේ.

5) ශ්‍රී ලංකාව, ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ රටක් බවට පරිවර්තනය වෙමින් තිබුණ ද, සංස්ථාපිත අංශය ද ඇතුළුව මහජනතාවගේ ආකල්ප බදු ගෙවීමේ අවශ්‍යතාවය සඳහා යොමු කිරීමට නොහැකි වීම ද බදු ආදායම් අඩු වීමට හේතු වී ඇත.

6) Emran සහ Stiglitz (2005) දක්වා ඇති පරිදි, මෑත කාලයේ විදේශ රටවලින් අඩු බදු සහිත භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සහ අන්තර්ජාලයෙන් භාණ්ඩ මිල දී ගැනීම් ඉහළ යෑම ද බදු ආදායම සඳහා යම් ආකාරයකට

4 Sri Lanka: First Post- Program Monitoring Discussion, International Monetary Fund Country Report No. 14/289, 2014.
5 Zee, Howell H., Empirics of Crosscountry Tax Revenue Comparisons, World Development, 24(10), පිටු අංක 1659-1671, 1996.

6 Addressing Tax Evasion and Tax Avoidance in Developing Countries, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), 2010.
7 1970-1997 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව ද ඇතුළුව රටවල් 70 ක හරස්කඩ දත්ත භාවිතා කරමින් Lee සහ Gordon (2005), විසින් සංස්ථාපිත බදු අනුපාතිකය ප්‍රතිශතයකින් 10 කින් කපාහැරීමෙන් වාර්ෂික වර්ධන වේගය සියයට 1.1 කින් පමණ වැඩි කළ හැකි බව සොයා ගන්නා ලදී. (Lee, Y. and Gordon, R.H., Tax Structure and Economic Growth, Journal of Public Economics, 89, පිටු අංක 1027-1043, 2005).
8 Schneider F., and Buehn, A., Shadow Economies and Corruption all over the World: Revised Estimates for 120 Countries, 2009.

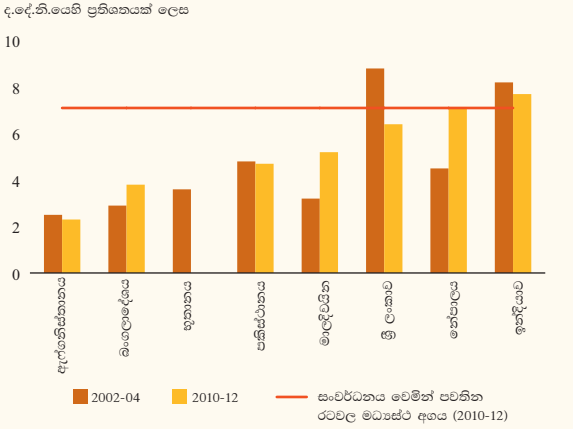
බලපෑමක් ඇති කරයි.⁹ කෙසේ වුවද, මෙහි බලපෑම තවමත් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම ඉහළ නැංවීමේ සඳහා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග

ශ්‍රී ලංකාවේ බදු ආදායම ඉහළ නැංවීමේ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ දී ඉහත සඳහන් කළ ගැටලු, බදුකරණයේ මූලික මූලධර්ම, 2009 වසරේ බදුකරණය සඳහා වූ කොමිෂන් සභා වාර්තාවේ නිර්දේශයන් සහ අනෙකුත් රටවල්වල අත්දැකීම් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. මෙසේ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ඇතැම් ප්‍රතිපත්ති පහත සාරාංශ කර ඇත.

1. **සරල කිරීම:** බදු පද්ධතිය සරල කිරීම සඳහා අවස්ථා ගණනාවක දී උත්සාහ ගනු ලැබුව ද, දැනට පවතින බදු වර්ග සහ අයකිරීම් ගණන අඩු තරමේ ඉන් භාගයකට පමණ වන ලෙස අඩු කර බදු ව්‍යුහය තවදුරටත් සරල කිරීම අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වුවද, තවදුරටත් බදු වර්ග ඒකාබද්ධ කිරීම සහ ඉවත් කිරීම බදු ආදායම අඩු නොවන පරිදි ඉතා සුපරීක්ෂාකාරීව කළ යුතු වේ.
2. **සෘජු බදු කරණය සහ වක්‍ර බදු කරණය:** ආදායම් මට්ටම ඉහළ යෑමත් සමඟ සෘජු බදු ආදායමේ වැදගත්කම ද ඉහළ යනු ලැබේ. Sen Gupta (2007) ට අනුව, “බදු ආදායමේ මූලික ප්‍රභවය ලෙස භාණ්ඩ හා සේවා බදු මත යැපෙන රටවල්හි බදු ආදායම පහළ මට්ටමක පවතී. අනෙක් අතට ආදායම්, ලාභ සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ මත බදු අය කිරීමට වැඩි අවධානයක් යොමු කරන රටවල් වඩාත් හොඳින් බදු ආදායම් රැස් කරනු ලබයි”.¹⁰ මෙම පරිවර්තනය තවමත් ශ්‍රී ලංකාවේ

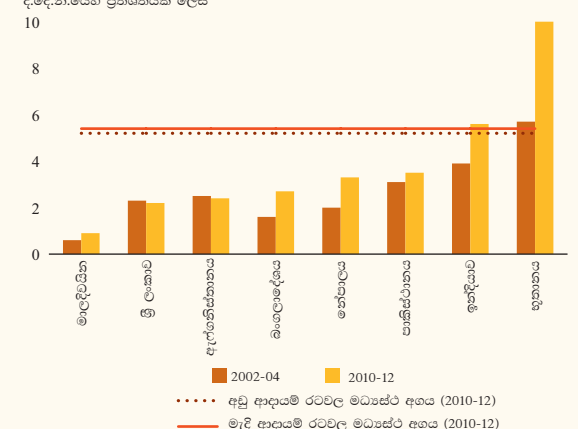
රූප සටහන වි.ස. 1.5 වක්‍ර බදු ආදායම

මූලාශ්‍රය - Revenue Mobilisation in South Asia : Policy Challenges and Recommendations, Global Economic Prospects, World Bank, 2015

සිදුව නැති අතර (රූප සටහන වි.ස. 6.4 සහ 6.5) සෘජු බදු ආදායම් ගෙවන්නන් සංඛ්‍යාව ජනගහනයෙන් සියයට පහකටත් වඩා අඩු අගයකි.¹¹ මීට අමතරව, 2012/13 තක්සේරු වර්ෂයේ සංස්ථාපිත අංශයේ බදු අනුකූලතාව (ගෙවීමට නියමිත දිනයෙන් මාසයකට පසුව) සියයට 70 ක් පමණ වන අතර, සංස්ථාපිත නොවන අංශයේ එය සියයට 54 ක් පමණ විය. මේ මගින් පෙන්නුම් කරනු ලබන්නේ බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු අනුකූලතාව වර්ධනය කිරීමේ සහ ඉහළ ආදායම් ලබන ආයතන හා පුද්ගලයින් විසින් බදු පැහැරහැරීම සහ බදු නොගෙවා සිටින ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සඳහා බදු තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේදයන් වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයයි. වක්‍ර බදු ආදායම සැලකීමේ දී රැස්කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ නිදහස් කිරීම් හා වංචා කිරීම් මගින් අහිමි වන ප්‍රමාණය පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

රූප සටහන වි.ස. 1.4 සෘජු බදු ආදායම

මූලාශ්‍රය - Revenue Mobilisation in South Asia : Policy Challenges and Recommendations, Global Economic Prospects, World Bank, 2015

3. **බදු නිදහස් කිරීම් නැවත සලකා බැලීම:** විවිධ අරමුණු සඳහා වරින්වර මෙතෙක් ප්‍රදානය කර ඇති විවිධ බදු නිදහස් කිරීම් පවත්වා ගෙන යෑමේ අවශ්‍යතාව හඳුනා ගැනීම සඳහා නැවත ඒවා විශ්ලේෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙම නිදහස් කිරීම්වලට අමතරව, විවිධ අංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රදානය කර ඇති බදු සහනයන් ද වර්තමාන ප්‍රමුඛතා සමඟ ගැලපේ ද යන්න නැවත තහවුරු කරගැනීම ද අවශ්‍ය වේ.

4. **බදු පරිපාලනය:** තාක්ෂණය තවදුරටත් දියුණු කිරීම, ස්වයංක්‍රීය ක්‍රම හඳුන්වා දීම වේගවත් කිරීම සහ බදු

9 Emran, M.S., and Stiglitz, J.E., On Selective Indirect Tax Reform in Developing Countries, Journal of Public Economics 89, පිටු අංක 599-623, 2005.

10 Sen Gupta, A., Determinants of Tax Revenue Efforts in Developing Countries, International Monetary Fund, WP/07/184, 2007.

11 Revenue Mobilisation in South Asia: Policy Challenges and Recommendations, Global Economic Prospects, World Bank, 2015.

ගෙවන්නන්ගේ තොරතුරු ඒකාබද්ධ කිරීම තුළින් බදු රැස්කිරීමේ ආයතනවල පරිපාලනය සහ තක්සේරුකරණ ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍ය වේ. බදු පිළිබඳ නීති සම්පාදනය, ලිපිලේඛන සැකසීම හා බදු ගෙවීමේ ක්‍රමවේදයන් ඇතුළත්ව බදු ක්‍රමය සරල කිරීම මෙන්ම බදු සම්බන්ධ ආරවුල් බෙරුම් කිරීමේ ක්‍රමවේදය වේගවත් කිරීම තුළින් ද ආදායම වර්ධනය කර ගත හැක. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ “ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යෑමේ පහසුව ශ්‍රේණිගත කිරීම”¹² වර්ධනය කිරීමට ද සහාය වනු ඇත. විධිමත් ගෙවීම් ක්‍රම වන බැංකු ගිණුම් භාවිතා කිරීම ආදිය වළකාලන පීඩාකාරී බදු වර්ග ඉවත් කිරීම මෙන්ම මුදල් මගින් ගෙවීම් ක්‍රම වඩාත් දිරිගන්වන සුළු සහ අවිධිමත් ආර්ථික කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම බදු පරිපාලනය වඩාත් පහසු කිරීමට උපකාරී වේ.

12 ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ‘ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යෑමේ පහසුව’ ශ්‍රේණිගත කිරීමට ලද දී ‘බදු ගෙවීම්’ සඳහා වන අනුශ්‍රේණිගත කිරීම 2015 දී 158 ලෙස වාර්තා විය. 2014 වසර සඳහා වූ 167 වන ශ්‍රේණිගත වීම හා සැසඳීමේ දී මෙය වර්ධනයක් වුව ද, එවැනි අඩු ශ්‍රේණිගත කිරීමක් මගින් පෙන්නුම් කරනු ලබන්නේ මෙම ක්ෂේත්‍රය සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රතිසංස්කරණයන් සිදු කළ යුතු බවයි.

යොමු කරනු ඇත. මෙයට අමතරව, පුනරාවර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම තුළින් රාජ්‍ය ආයෝජන ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට රජයට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. සමස්ත අයවැය හිඟය අඩු වීමත් සමඟ මැදිකාලීනව ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය මූල්‍යනය ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරෙන අතර, එමගින් පෞද්ගලික අංශයට වඩා වැඩි සම්පත් ප්‍රමාණයක් ලබා දීමටත් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතිකය කෙරෙහි ඇති පීඩනය තවදුරටත් අඩු කිරීමටත් හැකි වේ. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ ශේෂ පත්‍ර ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මෑතක දී හඳුන්වා දුන් ප්‍රතිසංස්කරණ හේතු කොට ගෙන එම ආයතන මගින් රජයේ අයවැය මත ඇති පීඩනය මැදි කාලීනව අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. රජයේ ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය වඩා යෝග්‍ය මූල්‍යන මූලාශ්‍ර සංකලනයක් උපයෝගී කර ගනිමින් මූල්‍යන පිරිවැය අඩු කර ගැනීම සහ අවදානම අවම කර ගැනීම කෙරෙහි යොමු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, මැදිකාලීනව රජයේ ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය ණය කළඹෙහි සාමාන්‍ය කල්පිරීමේ කාලය වැඩි කිරීමට සහ ණය සේවාකරණ පිරිවැය අඩු කිරීම කෙරෙහි යොමු වනු ඇත. මේ අනුව, මැදිකාලීනව රාජ්‍ය ණය ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 70 කට වඩා අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

1.5 ගැටලු සහ ප්‍රතිපත්ති

දිගුකාලීන වශයෙන් කාර්මික වර්ධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා නිෂ්පාදන කර්මාන්ත අගය දාමයේ ඉහළට ගෙන යෑමට කාර්මික ප්‍රතිපත්තිය යොමු විය යුතු වේ. 1990 දශකයේ මුල භාගයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ කාර්මිකරණ ප්‍රතිපත්තිය, රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, පිඟන් භාණ්ඩ සහ රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත වැනි සැහැල්ලු කාර්මික නිෂ්පාදන භාණ්ඩ දියුණු කිරීම සඳහා යොමු විය. කෙසේ වුවත්, දශක දෙකකට අධික කාලයකට පසුව ද, මෙම කාර්මික භාණ්ඩ, සමස්ත කාර්මික භාණ්ඩ අපනයනයෙන්

සියයට 70 කට පමණ දායකත්වයක් ලබා දෙමින් රටේ කර්මාන්ත ව්‍යුහයෙහි ප්‍රමුඛස්ථානය ගනී. මීට වෙනස්ව කලාපීය තරගකරුවන් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන ව්‍යුහය විවිධාංගීකරණය කරමින් වඩාත් දියුණු භාණ්ඩ විශේෂීකරණය සඳහා යොමු වූ අතර, මෙම රටවල උසස් තාක්ෂණයෙන් යුතු භාණ්ඩ අපනයන මුළු කාර්මික භාණ්ඩ අපනයනයෙන් සියයට 25 ක් පමණ වනවිට, ශ්‍රී ලංකාවේ එය සියයට 1.5 ක් පමණ වේ. එමනිසා, අනාගතයේ දී වඩා නිදහස් ගෝලීය වෙළඳ වාතාවරණයක් තුළ කාර්මික නිෂ්පාදන සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ ඉහළට ගමන් කිරීමට නම් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ තාක්ෂණික භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය ශක්තිමත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත. උසස් තාක්ෂණික භාණ්ඩ අපනයනය කිරීම මගින් ඉහළ ලාභදායීත්වයක් අත්කර ගත හැකි වන අතර, එමගින් භාණ්ඩ අපනයන කරන රටවලට අඩු දියුණු තත්ත්වයේ සිට ඉහළ ආදායම් ලබන තත්ත්වයක් කරා ගමන් කිරීමට හැකි වනු ඇත. මේ සඳහා තාක්ෂණය යොදා ගැනීම මෙන්ම, උචිත පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ක්‍රියාවලි ආධාරයෙන් නවෝත්පාදන හඳුන්වා දීම අවශ්‍ය වේ. මෙතෙක් පැවති රජයන් පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය දිරිමත් කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගනු ලැබුව ද විශාල අපනයන වෙළඳපොළක් ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන අංශ වෙත නිෂ්පාදන පදනම පුළුල් කිරීම සඳහා ඉහළ අගය සහිත නිෂ්පාදන කර්මාන්තවල නැතෝ තාක්ෂණය, ජෛව තාක්ෂණය මෙන්ම තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. මෙම පරිවර්තන ක්‍රියාවලියට පර්ෂද මූලික නිෂ්පාදන සංවර්ධන ක්‍රමෝපාය ඇති කිරීම මගින් රජයේ සහයෝගය තවදුරටත් ලබා දීමට හැකි වනු ඇත. සමාන හෝ වඩාත් සම්බන්ධිත භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත භූගෝලීය වශයෙන් එක් තැනක ඒකරාශී වූ කර්මාන්ත පර්ෂද තුළින් තොරතුරු ගලා යෑම, කර්මාන්ත අතර විශේෂීකරණය හා ග්‍රම විභජනය, පුහුණු ග්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම, ගනුදෙනු පිරිවැය අඩු වීම වැනි වාසි

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, දුර් දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

රාශියක් ලැබේ. එමෙන්ම කර්මාන්ත එක් ස්ථානයක ස්ථානගත වීම තුළින් සෘජු විදේශ ආයෝජන දිරිගන්වනු ඇති අතර එමගින් නවීන තාක්ෂණය, තාක්ෂණික ප්‍රවීණත්වය මෙන්ම වෙළඳපොළට පිවිසීමේ අවස්ථා ද සඳහා පහසුකම් සලසනු ඇත. මීට අමතරව, එක් එක් රටවලට තම රටෙහි සාපේක්ෂ පිරිවැය වාසිය මත රඳා පැවතෙමින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා විශේෂීකරණය වෙමින් ගෝලීය අගය දාමයට සම්බන්ධ වීමට ඉඩ සැලසෙන බැවින් එය අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දෙමින් ප්‍රවර්ධනය කළ හැකි තවත් වැදගත් ක්ෂේත්‍රයක් වේ. කෙසේ වුවද, කාර්මීකරණය දිගුකාලයක් ගන්නා ක්‍රියාවලියක් බැවින් කාර්මික අංශය සඳහා දිගුකාලීන දැක්මක් සහ උපායමාර්ග සම්පාදනය කිරීමට හැකි වන නොවෙනස් වන කාර්මික ප්‍රතිපත්ති තිබීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ආර්ථිකයෙහි වර්ධන වේගය නිරසාරව පවත්වා ගැනීම සඳහා ඉහළ අපනයන ක්‍රියාකාරීත්වයක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන නාමික වශයෙන් වර්ධනය වුවද, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2000 වසරේ වූ සියයට 33.3 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 14.7 ක් දක්වා අඩු වී ඇත. තවද, සමස්ත ගෝලීය භාණ්ඩ අපනයන ඉහළ ගොස් ඇති නිසා ගෝලීය භාණ්ඩ අපනයන සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ දායකත්වය 2000 වසරේ දී වූ සියයට 0.09 සිට 2014 වසරේ දී සියයට 0.06 ක් දක්වා අඩු වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන සඳහා වන තරගකාරීත්වයේ අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරමින් ලෝක තරගකාරීත්ව දර්ශකයේ (World Competitiveness Index) ශ්‍රේණිගත කිරීම්වලට අනුව ශ්‍රී ලංකාව 2013 වසරේ දී 65 වන ස්ථානයේ සිට 2014 වසරේ දී 78 වන ස්ථානය දක්වා පහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය වෙළඳපොළෙහි ප්‍රමාණය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව සැලකීමේ දී රටෙහි මැදිකාලීන වර්ධන ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම සඳහා අපනයන මූලික ක්‍රමෝපායයක් පැවතීම පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වේ. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී අපනයන පහත වැටීම සඳහා හේතු කිහිපයක් සඳහන් කළ හැකිය. කලාපයේ අනෙකුත් සමාන ආර්ථිකයන්ට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ ඒකක බලශක්ති පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් දේශීය නිෂ්පාදකයන්ගේ නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ ගොස් ඇති අතර, එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන තරගකාරීත්වය අඩු වී ඇත. අතීතයේ විවිධ කාලවල දී මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය අධිප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන්, වෙළඳ හවුල්කරුවන් හමුවේ රටෙහි තරගකාරීත්වය ඇතැම් විට අඩු වී ඇති අතර, එමගින් අපනයන වර්ධනයට ද බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ව්‍යුහය නිෂ්පාදිතයන්හි සහ

වෙළඳපොළ ගමනාන්තයන්හි සංකේන්ද්‍රගත වීම තුළින් අපනයන ආදායම්වල අස්ථායීතාවයක් ඇති විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තේ, ඇගලුම් නිෂ්පාදිත හා රබර් ආශ්‍රීත නිෂ්පාදිත වැනි අපනයන කිහිපයක් මත රඳාපවතින අතර, මුළු අපනයනවලින් තුනෙන් දෙකක් පමණ යුරෝපය සහ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය වැනි සාම්ප්‍රදායික වෙළඳපොළවල් වෙත සිදු කරයි. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් අපරදිග සිට පෙරදිග බලවතුන් වන ඉන්දියාවට හා චීනයට විතැන් වන අවස්ථාවේ දී දැනට බටහිර දෙසට නැඹුරු වූ ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ක්‍රමෝපායයන් නැවත සලකා බැලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සම්බන්ධව සැලකීමේ දී, චීනය සමඟ ඇති කර ගැනීමට යෝජිත වෙළඳ ගිවිසුම නිවැරදි මාවතක් වෙත යොමු වූ පියවරක් වේ. නව තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම සහ නිෂ්පාදිත සඳහා එකතු කළ අගය ඉහළ නැංවීම සමඟ නිෂ්පාදිතවල නවීනත්වය වර්ධනය කිරීම ද අපනයන විවිධාංගීකරණය කිරීම තුළින් කළ හැකි වේ. රටෙහි නිෂ්පාදන ව්‍යුහය රෙදිපිළි සහ ඇගලුම්හි සිට ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණ වැනි වඩාත් ඉහළ තාක්ෂණික නිෂ්පාදන දක්වා වෙනස් කිරීමට දැන් කාලය එළඹ ඇති අතර, එවැනි ක්‍රියාවලීන් තුළින් ඇතැම් ආසියානු බලවතුන්ගේ වේගවත් කාර්මීකරණ ක්‍රියාවලිය මෙවන් වර්ධනයක් සඳහා සාක්ෂි දරයි. තවද, ගෝලීය සහ කලාපීය අපනයන සම්මේලන තුළ ප්‍රබල සහභාගිත්වය, උපායශීලී අලෙවිකරණය සහ ඉලක්කගත රටවල් සමඟ ද්විපාර්ශ්වීය සහ බහුපාර්ශ්වීය ක්‍රියාකාරී වෙළඳ සබඳතා ඇති කර ගැනීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වෙළඳපොළ වේගයෙන් ලෝකය වෙත විවෘත කළ හැකි වේ. අපනයන ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ නැංවීම සඳහා යන ගමනේ දී ව්‍යවසායකත්ව සහයෝගය වර්ධනය කිරීමට සහ සාර්ථක අලෙවි ක්‍රමෝපායයන් සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ඉහළ සහභාගිත්වය ඉතා වැදගත් වේ. සමස්ත අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලියේ සියලුම අංශ තුළ රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශ එක් වූ බහුවිධ ප්‍රවේශයක් ඇති කිරීම, උපායමාර්ගික ගිවිසුම් සකස් කිරීම, උසස් තාක්ෂණය ඉහළ නැංවීම සහ ශක්තිමත් දේශීය හා ජාත්‍යන්තර බුද්ධිමය දේපළ රෙගුලාසි තුළින් නවෝත්පාදනය ආරක්ෂා කිරීම ධෛර්යමත් කළ යුතු වේ. යුරෝපීය වෙළඳපොළ වෙත ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව ඉහළ යෑම මගින් අපනයන ඉහළ නැංවීම හරහා ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය වෙත ලැබෙන ප්‍රතිලාභ සලකා බැලීමේ දී, යුරෝපීය වෙළඳපොළ වෙතට පහසුවෙන් ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව සපයන විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය නැවත ලබා ගැනීම සඳහා මෑත කාලීනව ගනු ලැබූ ප්‍රයත්නයන් ප්‍රශංසනීය වේ.

සේවා අංශයේ වර්ධන හැකියාව ඉහළ නැංවීම ඉදිරි ආර්ථික වර්ධනය පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය අංගයකි. ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ සේවා අංශයේ වැදගත්කම කාලයත් සමඟ අධිකාරිව ඉහළ ගොස් ඇති අතර එම අංශය ද.දේ.නි.යට දක්වන දායකත්වය 2014 වසරේ දී සියයට 57.6 ක් විය. විශේෂයෙන්ම, වෙළෙඳපොළ ලිහිල්කරණය හඳුන්වා දීම, කුඩා පරිමාණ සුළු සේවාවන්හි සිට ඉහළ නිපුණතාවයෙන් යුතු සේවා හා මූල්‍ය සේවා හා තොරතුරු තාක්ෂණය වැනි ඉහළ එකතු කළ අගයක් සහිත කටයුතු යනාදිය තුළින් සේවා අංශයේ ස්වභාවය ද පසුගිය වසරවල දී සැලකිය යුතු වෙනස් වීමකට භාජනය විය. රට පුරා ක්‍රියාත්මක වන්නා වූ ශීඝ්‍ර යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන කටයුතු සමඟ සේවා අංශයේ දායකත්වය තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැක. සේවා නිපැයුම් ගෝලීය වශයෙන් හුවමාරු කළ හැකි හා අපනයනය කළ හැකි තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ පසුගිය දශකය පුරා සේවා අංශයේ වැදගත්කම වර්ධනය වී ඇත. එමනිසා, නැගී එන ආර්ථිකයන් විසින් ආකර්ෂණීය වෙළෙඳපොළවල් පිළිබඳව සොයා බැලීමත් සමඟ තරගකාරී වාසිය නිෂ්පාදන අංශයේ සිට සේවා වෙත යොමු වෙමින් ගෝලීය වෙළඳාමේ මානයන් වෙනස් වී ඇත. එබැවින් ගෝලීය ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා සේවා ව්‍යුහය, ඉහළ හුවමාරු හැකියාවකින් යුතු සේවා අංශයකට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා ගත යුතු පූර්වෝපායික ක්‍රියාමාර්ග නිශ්චය කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ අනුව, වරාය හා ගුවන්තොටුපළ ආශ්‍රිත කටයුතු, සංචාරක, තොරතුරු තාක්ෂණය සහ තොරතුරු තාක්ෂණය මත පදනම් වූ සේවාවන් වැනි ක්ෂේත්‍ර සඳහා ඵලදායී ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් පසුගිය දශක කිහිපය තුළ දී ගෙන තිබේ. නවීන තොරතුරු තාක්ෂණ පදනම, ඵලදායී විදුලි සංදේශ සේවා, විදුලිය වැනි යෙදවුම්වල අධිකාරි හා ස්ථාවර සැපයුම සහ ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් මානව ප්‍රාග්ධනය යනාදියෙන් සමන්විත යෝග්‍ය උපකාරක ව්‍යුහයන් හරහා මෙම පරිවර්තනයන් තවදුරටත් දිරිමත් කළ හැක. මේ සම්බන්ධයෙන්, ලෝකයේ නවීනතම තාක්ෂණයේ ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමට පමණක් නොව වඩාත් කාලීන දැනුමින් සන්නද්ධ කාර්යමණ්ඩලයක් ඇති කිරීම සඳහාත් ඉහළ ආයෝජනයක් අවශ්‍ය වේ. සමස්ත සේවා සැපයුම හා ගුණාත්මකභාවයට සෘජුව සම්බන්ධ වන බැවින් සමස්ත ප්‍රතිපත්ති නිර්ණායක, කර්මාන්තය තුළ මෙවැනි නම්‍යතාවක් ඇති කිරීම සඳහා යොමු විය යුතු වේ. එවැනි පහසුකම් සපයන වාතාවරණයක්, රටේ මැදිකාලීන වර්ධන මාවත අධිකාරිව ලඟා කර ගැනීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

ආයෝජන සහ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වන දිගු කාලීන මූල්‍ය සම්පත් ප්‍රමාණවත් පරිදි සපයා ගැනීම තහවුරු කරනු පිණිස වැඩි වශයෙන් බැංකු පාදක වූ සාම්ප්‍රදායික මූල්‍යනය මත රඳා පවතිනු වෙනුවට වෙළෙඳපොළ මත පදනම් වූ විකල්ප මූල්‍යන ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. දැනට, සාංගමික අංශයට මෙන්ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය අංශයට අවශ්‍ය කරනු ලබන මූල්‍ය සම්පත් සම්පාදනය කිරීමේ ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රය දේශීය බැංකු අංශය වන අතර, ආර්ථික කටයුතු ප්‍රසාරණයේ දී ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ යොදා ගැනීම විශාල සමාගම්වලට පමණක් සීමා වී ඇත. කෙසේ වුවද, විශේෂයෙන් ඉහළ අතරමැදිකරණ පිරිවැය මෙන්ම, අධීක්ෂණ හා ගනුදෙනු පිරිවැය යනාදී මූල්‍ය අතරමැදිකරණයට අදාළ ගැටලු හේතුවෙන් දිගුකාලීන මූල්‍ය සම්පත් සපයා ගැනීම සඳහා බැංකු පාදක කොට ගත් සාම්ප්‍රදායික මූල්‍යන ක්‍රම ඵලදායී නොවීය හැකිය. එමෙන්ම, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසු, ලොව පුරා බොහොමයක් රටවල බැංකු අංශය ණය සැපයීම අඩු කිරීමට පෙළඹී ඇති අතර, එමගින් දිගු කාලීන මූල්‍ය සම්පත් සඳහා වන ඉල්ලුම හා සැපයුම අතර පරතරය වැඩි වී ඇත. මීට වෙනස්ව බොහෝ රටවල අන්දැකීම තුළින් පැහැදිලි වන්නේ බැංකු පදනම් කරගත් සාම්ප්‍රදායික මූල්‍ය අතරමැදිකරණයට ආවේණික අකාර්යක්ෂමතා අඩු කිරීම සඳහා වෙළෙඳපොළ පදනම් කර ගත් මූල්‍යන ක්‍රම හේතු වන අතර, ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීමට ද උපකාරී වන බවයි. මින් පැහැදිලි වන්නේ ආර්ථිකයේ මූල්‍ය ගනුදෙනු සඳහා කාර්යක්ෂම පහසුකම් සැපයීමේ කාර්යභාරය ඉටු කරමින් ප්‍රධාන බැංකු ක්‍රියාකාරකම් ඉටු කිරීම සඳහා පමණක් සාම්ප්‍රදායික බැංකු අංශය දිරිමත් කරන අතර, ශ්‍රී ලංකාව තුළ දිගු කාලීන මූල්‍ය සම්පත් සම්පාදනය සඳහා වඩාත් ද්‍රවශීලතාවක් සහිත හා පාරදෘශ්‍ය වෙළෙඳපොළවල් දිරිගැන්විය යුතු බවයි. එබැවින්, මැදි කාලය තුළ දී දියුණු හා පුළුල් සාංගමික ණය වෙළෙඳපොළක් මෙරට තුළ ඇති කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු අතර කොටස් වෙළෙඳපොළ කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කළ යුතුය. ඊට අමතරව, මැදි කාලය තුළ දී ආයෝජන විවිධාංගීකරණය තුළින් නව ආයෝජකයන් ආකර්ෂණය කිරීම ඔස්සේ ව්‍යවසායක ප්‍රාග්ධන සමාගම් නංවාලීම ද මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ පුළුල් කිරීම සඳහා වැදගත් වේ. එබඳු වෙළෙඳපොළ තත්ත්ව මගින් නවෝත්පාදන, දියුණු කළමනාකරණ පද්ධති, මනා පාලන පරිචයන්, ඉහළ ප්‍රතිඵල මෙන්ම දේශීය සමාගම් සඳහා නව වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශ පහසුකම් ද සැපයීමට හේතු වන්නා වූ සෘජු විදේශ ආයෝජන වැඩි වශයෙන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

1
ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1

ආර්ථික, මූල්‍ය සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, දුර් දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ පදනම් කරගත් විසඳුම් පිළිබඳව දියුණු හා නැගී එන ආර්ථිකවලින් දැක්විය හැකි මැන කාලීන උදාහරණවලින් පැහැදිලි වන්නේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ගේ වර්ධනයට අවශ්‍ය දිගු කාලීන මූල්‍ය සම්පත් ලබා ගැනීමේ දී වෙළඳපොළ පදනම් කර ගත් ක්‍රම දායකත්වය ලබා දී ඇති බවයි.

රටෙහි සමස්ත සංවර්ධන උපායමාර්ගවලට අනුගත වන පරිදි සුළු හා මධ්‍යපරිමාණ කර්මාන්ත (සු.ම.ක) අංශය නැංවීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම අවශ්‍යය. කෘෂිකාර්මික, කාර්මික හා සේවා යන සියලු අංශ ආවරණය කරන හා ගතිකත්වයකින් යුතු සු.ම.ක අංශය, රැකියා නිර්මාණය කිරීම, ආදායම් උත්පාදනය, දිළිඳුකම තුරන් කිරීම හා එමගින් සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත සංවර්ධනයට උරුමයක් ආර්ථිකයෙහි ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. කෙසේ වුවද, නිෂ්පාදනයන්ගේ හා නිෂ්පාදන සාධක වෙළඳපොළෙහි පවතින ඇතැම් බාධාවන් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සු.ම.ක අංශයේ උපරිම විභවතාවය අත්පත් කර ගැනීමට මෙතෙක් නොහැකි වී ඇත. ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම, කුසලතා පූර්ණ මානව සම්පත් හිඟ බව හා තාක්ෂණික ඥානය ලබා ගැනීමේ අපහසුතා සු.ම.ක අංශයේ වර්ධනයට පවත්නා බාධාවන් වේ. මෙතෙක් පැවති සියලු රජයන් විසින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම සු.ම.ක අංශයට සිය නිමැවුම් ඵලදායීතාව වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා අතිශය වැදගත්බව අවබෝධ කර ගනිමින් සහන ණය හා ණය ඇප සුරැකුම් යෝජනා ක්‍රම රැසක් හඳුන්වා දෙනු ලැබූව ද, මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට ඇති අපහසුතාව මෙම අංශය හමුවේ වර්තමානයේ පවත්නා සැලකිය යුතු අභියෝගයකි. මෙම තත්ත්වයන් යටතේ, මෙම අංශය වෙත මූල්‍ය පහසුකම් ලැබීම තහවුරු කරනු පිණිස අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. එහිදී, ණය ඇප සුරැකුම් යෝජනා ක්‍රම හඳුන්වා දීමට අමතරව ණය උපදේශනය හා මගපෙන්වීම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තවලට අවශ්‍ය මූල්‍ය විනය හා මූල්‍ය පහසුකම් පිළිබඳව දැනුම වර්ධනය කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපාර සංවර්ධන සේවාවන්ට මෙහිදී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළ හැකි අතර මෙම කර්මාන්ත සඳහා පහසුකම් සපයන ව්‍යාපාර සංවර්ධන සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා එසේ සපයන සේවාවන් පුළුල් කිරීම වර්තමානයේ දී පැහැදිලිව පෙනෙන අවශ්‍යතාවකි. සු.ම.ක අංශයේ තාක්ෂණික හැකියාවන් තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමට කර්මාන්ත පර්ෂද පිහිටුවීම දිරිමත් කිරීම තුළින් සිදු කළ හැකි අතර, එමගින් අත්දැකීම් ලබාගැනීමට ද විශේෂඥ දැනුම හුවමාරු කරගැනීමට ද

කාර්යයක්ෂමතාව හා ඵලදායීත්වය වර්ධනය කරගැනීම තුළින් පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් අත්පත් කර ගැනීමට ද අවකාශ සලසනු ඇත. තවද, කර්මාන්ත පර්ෂද තුළින් සුළු හා මධ්‍යපරිමාණ කර්මාන්තයන්ට මහා පරිමාණ ව්‍යවසායන් සමඟ සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීමට පහසුකම් ලබා ගත හැකි ඇති අතර, එමගින් ඔවුන්ට මහා පරිමාණ සැපයුම්දාමයන්ට එක්වීමේ අවස්ථාව ලැබෙනු ඇත. තවද, එවැනි සබඳතා මගින් වර්තමානයේ දී විශාල ලෙස දේශීය වෙළඳපොළ පදනම් කර ගනිමින් කටයුතු කරන සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තයන්ට අපනයන වෙළඳපොළ වෙත යොමු වීමට පහසුකම් සැලසෙනු ඇත.

ණය මූලාශ්‍ර මත පදනම් නොවන විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රවාහයන් ආකර්ශනය කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිව ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යෑම පිළිබඳ හිතකර පරිසරයක් තහවුරු කිරීම සඳහා ස්ථිර ප්‍රතිපත්ති පවත්වා ගෙන යෑම ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා වැදගත් වනු ඇත. පශ්චාත් යුද සමය තුළ සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණය හා යටිතල පහසුකම්වල වැඩිදියුණු වීමක් දක්නට ලැබුණ ද විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව අපේක්ෂිත මට්ටමට සාර්ථක නොවීය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන, ඉහළ හා තිරසාර ආර්ථික වර්ධන ප්‍රවණතාවක් පවත්වා ගැනීමටත් ආයෝජන හා ඉතුරුම් අතර පරතරය මූල්‍යනය කිරීම සඳහාත් ඉතා වැදගත් වේ. ඉතුරුම් හා ආයෝජන පරතරයේ හිඟය, ණය ලබා ගැනීම හෝ විදේශ ආයෝජන වැනි මූලාශ්‍රයන් මගින් මූල්‍යනය කළ යුතුය. ඉතුරුම් හා ආයෝජන පරතරය කෙටිකාලීන ආයෝජන මගින් හා ණය ගැනීම් තුළින් මූල්‍යනය කිරීම ඉහළ පිරිවැයකින් යුතු වන අතර, බාහිර කම්පනයන්ට ආර්ථිකය නිරාවරණය වීම ද වැඩි වේ. එමනිසා, ඉතුරුම් හා ආයෝජන පරතරය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ණය මූලාශ්‍ර පදනම් නොවන විදේශ ප්‍රවාහයන් වර්ධනය කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. තවද, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම තුළින් දියුණු තාක්ෂණය ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාකාරකම් ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ සඳහා නිර්බාධී පිවිසුම සහ සේවා නියුක්තියේ වර්ධනය සහතික කරයි. එමනිසා, වෙළඳපොළ පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති, ව්‍යාපාරික විශ්වසනීයත්වය ඇති කිරීමට උපකාරී වනු ඇති අතර, එය රට තුළට විදේශ සෘජු ආයෝජන විශාල ලෙස ලබා ගැනීමට හැකි වන අයුරින් ආයෝජන ඉහළ නැංවීමට හේතු විය හැකිය. මීට අමතරව, ඉහළ වර්ධනය, අඩු හා ස්ථායී උද්ධමනය, යහ පාලනය සහ දේපළ අයිතිය පිළිබඳ සුරක්ෂිතතාවය වැනි යහපත් ආර්ථික දර්ශක මගින් ද දේශීය ආර්ථිකය පිළිබඳව ආයෝජකයන් තුළ පවතින විශ්වාසය ඉහළ

නැංවිය හැකිය. තවද, විදේශීය ආයෝජන අධිකාරියෙන් කිරීමට යෙදවිය හැකි දේපළ අයිතිය පිළිබඳ නීති සම්බන්ධයෙන් පවතින අනුකූල නොවන හා ප්‍රතික්‍රමික බදු ප්‍රතිපත්ති සහ ඒවා බලාත්මක කිරීමේ යාන්ත්‍රණය ආදිය සම්බන්ධයෙන් පවතින නොගැලපෙන ප්‍රතිපත්ති ඉවත් කිරීම සඳහා නියමිත පරිදි අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ අතර, උසස් තාක්ෂණය සහ මානව සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා දේශීය ආයෝජන ඉහළ නැංවීමට ශ්‍රී ලංකාව පියවර ගත යුතුය. සේවයට බඳවා ගැනීම හා සේවයෙන් ඉවත් කිරීමේ නම්‍යශීලීබව වැඩි කිරීමට අදාළ වන ශ්‍රම වෙළඳපොළ ප්‍රතිසංස්කරණ වේගවත් කිරීමට රාජ්‍ය අංශයේ ඉහළ කැපවීම සහ බලාත්මක කිරීමේ හැකියාව අත්‍යවශ්‍ය වේ. එය ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යෑමේ පහසුව ශ්‍රේණිගත කිරීම වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ආකර්ෂණීය ආයෝජන ගමනාන්තයක් ලෙස රටේ ප්‍රතිරූපය ඉහළ නැංවීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

මෑත කාලයේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය ඉලක්කයන්ගෙන් බැහැර වීම, බදු ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ග කීවු කිරීමට සහ රජයේ වියදම තවදුරටත් තාර්කිකරණය කිරීමට ඇති අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලබයි. මුළු බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1978 වසරේ දී සියයට 27.4 ක් වූ අතර, එය 2000 වසරේ දී සියයට 16.8 ක් සහ 2014 වසරේ දී සියයට 12.2 ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් පහළ වැටුණි. බදු ක්‍රමය සරල කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් අනුගමනය කළ ද, බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරවල දී අඩුණි. බදු ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1978 වසරේදී පැවති 24.2 සිට 2000 වසරේ දී සියයට 14.5 ක් සහ 2014 වසරේ දී සියයට 10.7 ක් දක්වා අඩු විය. මෙම තත්ත්වය රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය කෙරෙහි දැඩි ලෙස අභියෝගාත්මක වන අතර, මැදිකාලීන රාමුවක් හරහා මෙම ගැටලු විසඳා ගැනීමට ස්ථිර ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මේ පිළිබඳව සලකා බැලීමේ දී, බදු ක්‍රමය තවදුරටත් සරල කිරීම, සෘජු බදුකරණය වැඩිදියුණු කිරීම හා බදු නිදහස් කිරීම අවම කිරීම මගින් බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම යන ක්ෂේත්‍ර සඳහා අවධානය යොමු කළ යුතුය. රජයේ වියදම සැලකීමේ දී, අංශ කිහිපයක් සඳහා සියලු දෙනාටම පොදුවේ ලබා දෙන සහනාධාර වැනි රජයේ සුභසාධන ක්‍රියාමාර්ග රජයට බරක් වන අතර, ඒවා ඉක්මණින් නැවත සලකා බැලිය යුතුය. තවද, 2003 අංක 03 දරණ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ වගකීම් පනත හා එහි සංශෝධන මගින් නියම කර ඇති ඉලක්ක අත්කර ගැනීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව, වියදම් තාර්කිකරණය සහ විනිවිද භාවය හා වගකිව යුතු බව ඉහළ නැංවීම ප්‍රශංසනීය මට්ටමක පවතින අතර, එම ක්‍රියාමාර්ග පවත්වා ගැනීමේ පරිචය ආර්ථිකය වෙත ධනාත්මක සංඥාවක් ලබාදෙමින් ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය ද වර්ධනය කරනු ඇත. රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් සැලකීමේ දී, සඳහන් කර ඇති ආකාරයට සුනු පාදක මිල ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම මගින් අනාගත ගෝලීය මිල විචලනයන්ගෙන් ඇති විය හැකි සාර්ව ආර්ථික සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය බලපෑම් ද අවම කෙරෙනු ඇත. මෙම ක්‍රියාමාර්ග, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව ශක්තිමත් කරමින් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැනටමත් අඩු වෙමින් පවතින රාජ්‍ය ණය තවදුරටත් අඩු කිරීමට පහසුකම් සලසනු ඇති නමුත් සමාන ආර්ථිකයන් හා සැසඳීමේ දී රාජ්‍ය ණය අනුපාතය තවමත් ඉහළ මට්ටමක පවතී.

ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපන අංශයේ වෙනස්කම් සඳහා ප්‍රතිසංස්කරණයන් සිදු වුව ද, තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් උදෙසා අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම උපකාරී වන පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන මගින් ලබා දෙන ප්‍රතිලාභවල හිඟබව තවදුරටත් අභියෝගයක්ව පවතී. ගෝලීය වෙළඳාම සහ සේවාවල තරගකාරිත්වය සාක්ෂාත් කර ගැනීම කෙරෙහි යොමු වූ ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපනයෙන් අපේක්ෂිත වාසිය ළඟා කර ගැනීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල සහ ඒ හා සම්බන්ධ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල පර්යේෂණ කිරීමේ නැඹුරුව අපේක්ෂිත මට්ටමට ළඟා වී නොමැත. ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල, කලාපයේ අනෙකුත් විශ්වවිද්‍යාලවලට සාපේක්ෂව අඩුණි. පහළ ශ්‍රේණිගත කිරීමක පවතී. ලෝක බැංකුව විසින් ප්‍රකාශිත 2014 ලෝක සංවර්ධන දර්ශකයන්ට (WDI) අනුව ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන් විසින් ඉදිරිපත් කොට ඇති ජෛවනිව බලපත්‍ර ප්‍රමාණය, සමාන ආර්ථිකයන් විසින් ඉදිරිපත් කොට ඇති ජෛවනිව බලපත්‍ර ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේ දී ඉතා සුළු අගයක පවතී. උසස් අධ්‍යාපන අධිකාරීන්ගේ සහයෝගිත්වයෙන් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ග ශක්තිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාව මෙමගින් පිළිබිඹු කරයි. මෙය, විශ්වවිද්‍යාල ව්‍යුහයේ දැනට පවතින ක්‍රමවේදයන් ස්වයං ධාරක (self-sustaining) ක්‍රමවේදයන් කරා වෙනස් කර, විශ්වවිද්‍යාල තුළින්ම තීරණ සම්පාදනය කරනු ලබන ක්‍රමවේදයක් කරා යොමු වීමේ අවශ්‍යතාවය පෙන්නුම් කරන අතර කර්මාන්ත සහ අධ්‍යාපනය අතර ආයතනික සම්බන්ධතාව නවෝත්පාදනයන් මත පදනම් විය යුතුය. විශ්වවිද්‍යාල, සහ කුඩා හා මධ්‍යපරිමාණ කර්මාන්ත ඇතුළු කර්මාන්ත අංශය අතර මෙම තාක්ෂණික සම්ප්‍රේෂණය ආර්ථිකයේ සියලුම අංශයන් පුළුල් කරනු ඇත. එසේම, විශ්වවිද්‍යාල සමඟ යහපත් සබඳතාවක්

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

1

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, දුර් දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්ති

වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයට ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක් ඉටු කළ හැකි අතර එය එම ආයතනවල ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ විකුණුම් කොටස වැඩිදියුණු කිරීමට ද ඉවහල් වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකා ජාතික විද්‍යා පදනම සහ විශාල සංස්ථාපිත ආයතන කිහිපයක් එක් වී හවුල් ව්‍යාපාරයක් ලෙස ස්ථාපිත ශ්‍රී ලංකා නැනෝතාක්ෂණ ආයතනය (SLINTEC), රටේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතුවල පවතින පරතරය පියවීම සඳහා බොහෝ සෙයින් අවශ්‍ය වන්නා වූ නව විද්‍යාත්මක සොයා ගැනීම් සහ කාර්මික සම්බන්ධතාවය ඇති කිරීම සඳහා දිය හැකි විශිෂ්ට නිදසුනකි.

රටෙහි වෙනස් වන ජන විකාස සංයුතිය මගින් ශ්‍රම වෙළඳපොළේ දැනට පවතින ගැටළුවලට නව මානයක් එක් කෙරෙන අතර ඉදිරිගාමී ප්‍රතිසංස්කරණ රටෙහි ඉහළ වර්ධන ප්‍රවණතාවයක් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත. මන්දගාමී ජනගහන වර්ධනය සමඟම ඉහළ යන වියපත් ජනගහනය ශ්‍රම බලකාය අඩු කිරීම සඳහා හේතු වී ඇත. ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානයේ (ILO) ඇස්තමේන්තුවට අනුව, 1990-2006 කාලපරාසයේ දී වාර්ෂිකව සියයට 1 ක්ව පැවති ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම බලකායේ සාමාන්‍ය වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2009-2020 කාලය තුළ ශ්‍රම බලකායේ වර්ධනය වාර්ෂිකව සියයට 0.3 ක පමණ අගයක පවතිනු ඇත. මෙම ගැටළුවලට උපායමාර්ගික විසඳුමක් ලෙස ඉහළ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්වයක් පවත්වා ගැනීම හා ශ්‍රම ඵලදායීතාවය ඉහළ දැමීම සලකා බැලිය හැක. ඉහළ තරුණ හා කාන්තා සහභාගිත්වය ශ්‍රම බලකාය ඉහළ දැමීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. තරුණ සහභාගිත්වය ඉහළ දැමීම පිණිස, වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සපුරා ලීමට අවශ්‍ය කුසලතාවලින් යුතු ශ්‍රම බලකායක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා රටෙහි අධ්‍යාපන ක්‍රමය ප්‍රතිසංවිධානය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තීන් ශක්තිමත් කළ යුතු වේ. රාජ්‍ය සේවය සඳහා නැඹුරු වූ රැකියාවක් සඳහා දක්වන තරුණ ප්‍රජාවගේ කැමැත්ත මෙහිදී වෙනස් කිරීමට සිදුවනු ඇත. කාන්තාවන් ශ්‍රම වෙළඳපොළට ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා, නම්‍යශීලී වැඩ කරන කාලයන්, වැඩිදියුණු කළ සේවා තත්ත්ව, කෙටිකාල හා අර්ධකාල සේවා අවස්ථා ඉහළ දැමීම සහ නීත්‍යානුකූල ප්‍රතිසංස්කරණ අත්‍යවශ්‍ය වන අතර,

කාන්තාවන් සඳහා සමාන සේවා අවස්ථා සහතික කළ යුතුය. ශ්‍රම ඵලදායීතාව වැඩි කිරීම සඳහා කෘෂිකර්ම හා වතු ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. වාරිමාර්ග පද්ධති, විදුලිබල හා මාර්ග වැනි භෞතික ප්‍රාග්ධනය මෙන්ම මානව ප්‍රාග්ධනය සඳහා වන ආයෝජනයන්, ශ්‍රම ඵලදායීතාවය ඉහළ දැමීම සඳහා යම් ප්‍රමාණයකට හේතු වනු ඇත. කාර්යක්ෂම සම්පත් වෙන් කිරීම සඳහා නම්‍යශීලීතාව සපයන ඉඩම් හා ශ්‍රම වෙළඳපොළට අදාළ ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මේ සඳහා සහයෝගීතාව ලබාදිය යුතුය. තවදුරටත්, ශ්‍රම වෙළඳපොළ දායකත්වය උපරිම තලයකට ගෙන ඒම සඳහා වේතන ඉහළ දැමීම ඵලදායීතාවය සමඟ සම්බන්ධ කළ යුතුය. මෙයට අමතරව, මේ වනවිටත් විදේශ රැකියා ව්‍යුහයේ යම් ගැලපීම් සිදුකර තිබුණ ද, කුසලතා, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය සහ ප්‍රාදේශීය සංකේන්ද්‍රණයට විසඳුම් සැපයීම සඳහා විදේශ රැකියා ප්‍රතිපත්ති නැවත සලකා බැලීම අවශ්‍ය වේ. ජනගහනය වියපත් වීමේ ප්‍රශ්නයට මේ වනවිටත් මුහුණ දුන් අනෙකුත් රටවල්වල අත්දැකීම් අනුව යමින් දැනට විශ්‍රාම යෑම සඳහා සකස් කළ වයස් සීමාව සමාලෝචනය කිරීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.

රජය මගින් නිවේදනය කළ පරිදි, යහපාලනය සහ විනිවිදභාවය සඳහා වූ උචිත ප්‍රතිපත්ති, සාමාන්‍යාත්මක ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ පවත්නා ප්‍රධාන උත්ප්‍රේරකයක් වන බැවින් එය දිරිගැන්විය යුතුය. යහපාලනය සඳහා විනිවිදභාවය, ආර්ථික කටයුතු වැඩිදියුණු කරනු ලබන සේවා සැපයීමේ හැකියාවක් ඇති යෝග්‍ය පරිසරයක් ඇති කිරීම සඳහා යොමු විය යුතු වේ. මෙය නිදහස්, සාධාරණ සහ සාමකාමී සමාජයක් ජනිත කරන අතරම රටෙහි පාලන ක්‍රමය පිළිබඳව විශ්වාසය සහතික කරමින් රජයේ ආයතන ඔවුන්ගේ වගකීම් විනිවිදභාවයෙන් යුක්තව ඉටු කළ යුතු වේ. එවැනි ක්‍රමයක්, සාර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ඉහළ වර්ධනයක් ලබා දෙමින් ධනාත්මක ප්‍රතිලාභ සමාජය තුළ ජනිත කරනු ඇත. යහපාලනය තුළ අවධානය කළ පැතිකඩක් වූ ගෝලීය දර්ශක වලට ආයෝජනයක් දක්වන සැලකිලිමත් බව මගින් පිළිබිඹු කළ පරිදි මෙම ප්‍රතිපත්ති ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වය මත, විශේෂයෙන් විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීම මත ධනාත්මක බලපෑම් ඇති කරනු ඇත.